

Economisch-Statistische Berichten

ALGEMEEN WEEKBLAD VOOR HANDEL, NIJVERHEID, FINANCIËN EN VERKEER
UITGAVE VAN HET INSTITUUT VOOR ECONOMISCHE GESCHRIFTEN

6^e JAARGANG

WOENSDAG 8 JUNI 1921

No. 284

INHOUD

	Blz.
BELASTINGEN EN VOORUITGANG door <i>Prof. Mr. H. W. C. Bordewijk</i>	491
Herziening der Ongevallenwet I door <i>J. C. van Dam</i>	492
Kleinhandelsprijzen in Engeland en Nederland door <i>Dr. R. Claeys</i> (met naschrift).....	494
Londensche Correspondentie.....	496
AANTBEKENINGEN:	
De oprichting van de „Imperial Bank of India”....	497
Stand der cultures en uitvoer gedurende het eerste kwartaal 1921, in Suriname	498
BOEKAANKONDIGINGEN:	
P. J. A. Adriani: De wetten op de Vermogensbelasting en Verdedigingsbelasting, bespr. door <i>Mr. A. Veen</i> ..	498
League of Nations. International Credits (The „Ter Meulen” Scheme)	499
MAANDCIJFERS:	
Emissies in Mei 1921	499
Ontvangsten van Spoor- en Tramwegmaatschappijen Januari 1921.....	499
Rijkspostspaarbank	500
Giro-omzet bij de Nederlandsche Bank.....	500
Productie der Kolenmijnen	500
STATISTIEKEN EN OVERZICHTEN	500—508
Geldkoersen.	Effectenbeurzen.
Wisselkoersen.	Goederenhandel.
Bankstaten.	Verkeerswezen.

INSTITUUT

VOOR ECONOMISCHE GESCHRIFTEN

Algemeen Secretaris: *Mr. G. W. J. Bruins*.
Assistent-Redacteur voor het weekblad: *D. J. Wansink*.
Secretariaat: *Pieter de Hoogweg 122, Rotterdam*.
Aangeteekende stukken: *Bijkantoor Ruige Plaatweg 37*.
Telef. Nr. 3000. Telegr.adres: *Economisch Instituut*.
Postcheque en girorekening *Rotterdam No. 8408*.

Abonnementsprijs voor het weekblad franco p. p. in Nederland f 20,—. Buitenland en Koloniën f 25,— per jaar. Losse nummers 50 cents.

Leden en donateurs van het Instituut ontvangen het weekblad gratis.

De verdere publicaties van het Instituut uitgaande ontvangen de abonné's, leden en donateurs kosteloos, voor zoover daaromtrent niet anders wordt beslist.

Advertentiën f 0.50 per regel. Plaatsing bij abonnement volgens tarief. Administratie van abonnementen en advertenties: *Nijgh & van Ditmar's Uitgevers-Maatschappij, Rotterdam, Amsterdam, 's-Gravenhage*.

6 JUNI 1921.

In den toestand van de geldmarkt kwam deze berichtswEEK geen verandering.

Voor particulier disconto was wederom weinig geld beschikbaar, zoodat slechts enkele posten onder het banktarief plaatsing konden vinden, terwijl voor call geld doorlopend veel vraag bestond, waaraan slechts zeer gedeeltelijk voldaan kon worden, zoodat meestal 4 pCt. en hooger betaald werd. Daarentegen was de prolongatierente opnieuw lager en sloot op 2½ pCt.

De wisselmarkt was deze week belangrijk kalmer

dan de voorafgaande weken. De meeste koersen waren betrekkelijk vrij stabiel. Behalve Londen, dat nog iets opliep, maar aan het einde der week toch flauwer was, waren alleen dollars opnieuw beduidend vaster. Nadat Maandag de koers zich van 2,88 op 2,92 kon verheffen, trad een kleine reactie in tot 2,89½ op Donderdag, maar daarna trad opnieuw een hausse in, die den koers heden op 2,97 bracht. Afgezien van de locale vraag der vorige weken, schijnt de verdere hausse hoofdzakelijk te ontstaan door Duitse vraag ter betaling der schadeloosstelling, die, naar verluidt, geheel in dollars moet geschieden. Blijkbaar zeer ten ongenoegen van Engeland en Amerika, daar de geheele wisselmarkt hierdoor waarschijnlijk voor maanden wordt gedesorganiseerd en vermoedelijk herhaalde haussebewegingen van den dollarkoers het gevolg zullen zijn, die den uitvoer van Amerika zullen belemmeren.

LONDEN, 4 JUNI 1921.

De geldmarkt was de afgelopen week kalm en de koersen waren laag. Het laatste was voornamelijk het geval op Woensdag, toen f 52¼ miljoen aan dividend op War Loans werd betaald. Het gevolg was, dat geld zeer gemakkelijk te verkrijgen was. 3½ pCt. en minder was de koers voor nieuw geld. Deze koers werd echter niet gehandhaafd. Hernieuwing van daggeld deed 4½ pCt. en nieuw geld 4½—4 pCt.

Zevendaags-geld bleef 5 pCt.

De disconto-markt werd beïnvloed door de ruime geldmarkt en ofschoon er weinig gedaan werd, waren de koersen op een iets lager niveau. Tweemaands-papier was 5½ pCt., driemaands- 5½—5½ pCt. en viermaands- en zesmaands-papier deed 5⁰/₁₆—5½ pCt.

BELASTINGEN EN VOORUITGANG.

Quo usque tandem....

Het wordt meer dan tijd, dat gewaarschuwd wordt tegen het opdrijven van oude en invoeren van nieuwe belastingen, zonder dat bezuiniging op de uitgaven van Rijk en Gemeente als gelijkwaardige factor voor het finantieel evenwicht naar voren komt. Want het heeft er veel van, dat het economisch herstel, hetwelk zich zeer geleidelijk in het lichaam der maatschappij voltrekt, door het fiscaal aftappingsstelsel, d.i. van overheidswege, zal worden onmogelijk gemaakt. Ik zal met de deur in huis vallen en zeggen, waarop ik doel.

De grens voor de stijging der directe belastingen naar draagkracht is m.i. overschreden. Daarna wordt echter minder gevraagd, dan wel naar onmiddellijk geldelijk resultaat. Met name door gemeentebesturen. Wanneer het belastbaar inkomen eener gemeente achteruitgaat, hoewel de bevolking toenam,

wanneer dus de draagkracht in het algemeen is verminderd, dan redeneert men aldus: het geld moet er wezen, de inkomstenbelasting is de sluitpost, die het evenwicht tusschen uitgaven en inkomsten moet verzekeren (waar staat dit? maar het is practijk), en daarom moet het vermenigvuldigingscijfer maar verhoogd worden, in de stad mijner inwoning zoo even van 2,9 op 3,8. Dat de inkomstenbelasting er eene is, die staat en valt met het begrip draagkracht, is geen beletsel, om, wanneer de totale draagkracht is verminderd, den belastingdruk te verzwaren, integendeel: men vindt juist in dien achteruitgang een motief voor zulk een politiek. Het geld moet er wezen! Daarvoor zwicht alles. Wanneer de beter gesitueerden en de middenstanders, die daartoe gelegenheid hebben, den fiscalen greep ontvluchten door de gemeente te verlaten voor een andere, die beter te huishouden weet en minder vexatoir optreedt, dan ontstaat de bekende wedloop tusschen afnemend belastbaar inkomen en toenemende belastingdruk, dan toont zich de beweging als een spiraal, die nauwer wordt bij het stijgen en uitloopt in een punt, fiscaal geïnterpreteerd: een nul!

Nu is één ding duidelijk. Wanneer allen armer geworden zijn, dan is ook de gemeenschap verarmd. Wie verarmd is, geeft minder uit. Dit is, naast krachtsinspanning, het middel om er boven op te komen. Maar de gemeenschap zegt, bij monde van haar organen, welker zakelijk oordeel steeds meer door politiek en jacht naar kiezersgunst vertroebeld wordt: het geld moet er komen! Zij doet, alsof er geen algemeene achteruitgang in welvaart is. Zij maakt op, wat door particulieren anders zou zijn bespaard. Zij knot de particuliere spaarkracht, belemmert ten eerste de kapitaalvorming in een tijd van ongekend kapitaalgebrek — men denke aan Centraal Europa en Rusland —, zij knot de particuliere koopkracht en strooit mildelijk malaise om zich heen. Want iedereen, die geleerd heeft voorzichtig te zijn met geld, gaat bezuinigen op het niet absoluut noodige, ten einde het belastinggeld paraat te hebben. En niemand weet, hoe het aanslagbiljet er het volgend jaar zal uitzien, of over twee jaar. Niemand kan ook maar schatten, waar hij aan toe is. Dit is voor het zakenleven moorddadig, maar de burgerij in het algemeen, ieder die van vaste inkomsten leven moet, gaat er onder gebukt. Men weet niet meer, waarvoor men zich inspent, waarvoor men werkt. Het gaat den kant uit, dat een inkomstenvermeerdering iemand in een progressie brengt, welke hem zooveel afneemt, dat hij de moeite, om tot die vermeerdering te geraken, niet meer voldoende gehonoreerd oordeelt en haar dus nalaat. Hoevelen worden niet reeds nu afgehouden van besparing, omdat de hoge inkomstenbelastingen zooveel van de rente annekeeren, dat besparing geen genoegzame rentebelooning meer vindt, zoodat aan vertering de voorkeur wordt gegeven! Is het een opwekkende gedachte, dat men zich inspent om een arbeider, die f 40 à f 50 per week verdient en weinig zorgen van hooger aard kent, voor f 4 à f 5 in de week als een heer te laten wonen? Men is op den verkeerden weg en bewijst aan het volk den heilloozen dienst, een bedelaarsstemming, die alle verantwoordelijkheid op de gemeenschap schuift, aan te kweken. Millioenen en millioenen worden aan werklozen uitgekeerd. De wijze waarop dit geschiedt bevordert de arbeidsschuheid. Zal men voor dat kleine verschil tusschen uitkeering en loon gaan werken?! Het gevolg is: kapitaalverlies en demoralisatie in de breedste lagen der bevolking. De eenige rationeele werkloosheidsondersteuning is werkverschaffing, waar zeker geld bij moet, maar waarvan toch gezegd kan worden, dat niet alle geld, zooals veelal nu, weggevoerd is, vermits er iets productiefs tegenover staat; rationeel bovenal hierom, omdat zij de menschen niet naar omlaag haalt en niet van den arbeid vervreemdt. En men behoeft waarlijk niet bang te zijn, dat de malaise dan wordt vergroot, want op het

gebied van wegen- en straten-aanleg, kanalisering, ontginning e.d. valt nog ontzaglijk veel te doen en te verbeteren. Ook langs den weg van werkverschaffing, al moet er geld bij, kunnen kapitaalgoederen ontstaan, die aan verdere productie en aan de algemeene welvaart ten goede komen. Alleen wachte men zich voor de reeds voorgekomen dwaasheid, dat werkverschaffing hooger loon uitkeert dan het particuliere bedrijf. Wat nu echter geschiedt, is niets anders dan het verbreiden van een bedelaarsmentaliteit tot den prijs van ongehoorde kapitaalvernietiging, die op de belastingbiljetten haar uitdrukking vindt.

Zoo wordt de echte gemeenschapszin, die nergens noodiger is dan bij den belastingbetaler, door de gedragingen der gemeenschap zelve aangetast. Men heeft het gevoel, dat veel anders, zuiniger en beter zou kunnen geschieden en dat de leidende kringen, die ten slotte feitelijk over belastingtarieven en -cijfers beslissen, van elementaire economische waarheden geen flauw begrip hebben of willen hebben. Men lacht om economische wetten. Doch zal men nog lachen, als het eenmaal — en dat komt! — spaak is gelopen? Dan zullen de kiezers en de arbeiders vragen waarom men hen heeft misleid. De arbeiders hoofdzakelijk, zullen van dit kortzichtig gunstnajaagen de dupe zijn, want als de bevolking toeneemt en het kapitaal in de schatkist of gemeentekas verdwijnt, dan begrijpt ieder, die even doordenkt, wat het volk in economisch opzicht boven het hoofd hangt. Er is een economische Nemesis. Democratie kan alleen helpen als zij de kunst is van leiding geven aan de massa. Zien de leiders de massa naar de oogen, dan kan onheil niet uitblijven. We beleven „grooten tijden”. Waar zijn de groote karakters? H. W. C. BORDEWIJK.

Groningen, 28 Mei '21.

HERZIENING DER ONGEVALLENWET.

I.

De geboortestonde van het onlangs door de beide Kamers der Staten-Generaal aangenomen wetsontwerp tot wijziging der Ongevallenwet, 1901, ligt, gelijk dat van een niet gering aantal wetsontwerpen kan gezegd worden, heel wat jaren vroeger dan het tijdstip, waarop het wicht dan eindelijk ten doop werd gehouden.

Reeds in 1911 werd door den toenmaligen Minister Talma een ontwerp ingediend, waaraan ten grondslag lag de gebleken noodzakelijkheid van wijzigingen en aanvullingen der Ongevallenwet in verband met de practijk en vooral de jurisprudentie. Tevens waren echter in dat ontwerp voorstellen vervat tot wijziging der Ongevallenwet, met het oog op de voorgenomen invoering eener verplichte ziekteverzekering. Het vastkoppelen der herziening aan deze laatste verzekering is wel het groote struikelblok geweest, waardoor zoo tal van jaren de technische revisie, die toch in menig opzicht urgent mocht worden genoemd, achterwege bleef. En het getuigde dan ook van wijs beleid, dat Minister Aalberse de herziening der Ongevallenwet geheel van het vraagstuk der ziekteverzekering (op welk gebied, naar al meer en meer bleek, zooveel voetangels en klemmen liggen) losmaakte. Dank zij deze methode zal het Staatsblad weldra een gewijzigde Ongevallenwet (1921) bevatten.

Ten gevolge van de tot stand gebrachte herziening, die in zoverre, boven een louter technische uitgaat, dat zij den kring der verzekerden niet gering uitbreidt (de toename wordt geschat op 150.000) en ook eenige geheel nieuwe punten op het tapijt brengt, zal onze Ongevallenwet gegroeid zijn tot een sociale verzekeringswet, die er wezen mag. De aangebrachte veranderingen mogen dan al niet van wereldschokkende betekenis en, b.v., zij die de ongevallenrente bij geheele invaliditeit op volle 100 pCt. wenschen te stellen, mogen dan al niet bevredigd zijn, omdat aan hun verlangen niet is tegemoet gekomen, daarmee is toch niet gewegensicht, dat allerbelangrijkste wijzigingen zijn tot stand gekomen, die een zegenrijke werking niet zullen

missen. In het volgend overzicht hopen wij dit nader aan te toonen.

Beschouwen wij daartoe eerst den

A. Omvang der verzekering.

I. Verzekeringsplicht.

Gelijk van vrij algemeene bekendheid is, geeft de Ongevallenwet in haar art. 10 een limitatieve opsomming van de bedrijven, die verzekeringsplichtig zijn. Aan een dergelijk systeem kleven natuurlijk altijd bezwaren: immer is het willekeurig en onbilligheden kunnen niet uitblijven. Toch wachte men zich er voor den wetgever van 1901 in dezen iets ten laste te leggen. Integendeel. Afwachten als men moest, hoe de Ongevallenwet in de praktijk zou werken en wat er van de financiële grondslagen der verzekering zou blijken te ducen, was het destijds verre van onverstendig om deze van onze Engelsche bureu afgekeken methode van wetgeving toe te passen. Nu de verzekering financieel eenmaal stevig is gefundeerd, materiaal is verzameld, waardoor het speculatieve element aan de te maken berekeningen vrijwel is ontnomen, kan men des te geruster thans het roer omgooien en volgens de nieuwe wet: *verzekeringsplichtig verklaren alle bedrijven, voor zoover ze niet bij de wet zijn uitgezonderd*. Het is dus van belang de uitzonderingen te kennen. De wet noemt ze in art. 11; men kan ze in het kort aanduiden als de land-, tuin- en boschbouw, en zeevaart- en zeevisscherijbedrijven. Hiervan is echter niet het gevolg, dat deze bedrijven blijvend van elke wettelijke regeling eener voorziening bij ongevallen zullen worden verstoken. De bedoeling is deze materie bij afzonderlijke wetten te regelen, aangezien de geheel eigenaardige bedrijfsverhoudingen het bezwaarlijk doen zijn de algemeene Ongevallenwet toe te passen. Voor één der uitgezonderde bedrijven is trouwens reeds thans een wet van toepassing, n.l. voor de zeevaart en zeevisscherij. De stoot hiertoe is gegeven door den oorlog. Zooals nog versch in ons aller herinnering ligt, is het aan het behoud onzer scheepvaart te danken geweest, dat ons land in de oorlogsjaren de voedselvoorziening der bevolking gaande heeft kunnen houden. Deze scheepvaart ging echter met groote gevaren gepaard. Het was niet alleen een kwestie van billijkheid, doch ook van noodzakelijkheid, wilde men steeds een voldoende bemanning vinden, een behoorlijk regeling te treffen voor de vergoeding der geldelijke gevolgen van de ongevallen. Gevolg was, dat de „Oorlogszeeongevallenwet” het licht zag. Zij droeg, zooals de naam reeds zegt, een tijdelijk karakter en was bestemd om bij terugkeer van den vrede te expireren. In feitelijken zin is dat echter niet geschied. De bestaande regeling is onder den naam van Zeeongevallenwet-1919, nadat de noodige wijzigingen waren aangebracht, voortgezet. Deze wet geldt tot op den huidigen dag. Zij heeft de verzekering, evenals haar voorgangster, in tegenstelling met het systeem der Ongevallenwet-1901, geheel op privaatrechtelijke basis geplaatst. Geïncarneerd vindt men haar in de onderlinge verzekering van „Zeerisico”. Intusschen is nog altijd aanhangig een ontwerp-Zeeongevallenwet van 1912. Het tegenwoordige Ministerie heeft dit ontwerp overgenomen en begin October 1920 een Nota van wijzigingen daarop bij de Tweede Kamer ingediend. Eerlang kan hier dus een blijvende regeling verwacht worden; welke, gelet op den inhoud der genoemde Nota, de kern van de bestaande regeling der Zeeongevallenwet-1919 vermoedelijk niet zal aantasten.

Wat de landbouw-ongevallenverzekering betreft, heeft de Minister van Arbeid in zijne Memorie van Antwoord op het voorloopig verslag der 2e Kamer ten aanzien van de herziening der Ongevallenwet-1901 medegedeeld, dat een wetsontwerp reeds in een ver gevorderd stadium van bewerking is.¹⁾ In verband

¹⁾ Omtrent een voorontwerp heeft juist dezer dagen de Hooge Raad van Arbeid aan de Regeering advies uitgebracht.

met de intrekking, in 1918, van het nog van 1906 dateerende ontwerp-Landbouw-Ongevallenwet, mag verondersteld worden, dat ook hier aansluiting zal worden gezocht bij de reeds bestaande privaatrechtelijke, zonder wettelijken dwang, geheel uit het particulier initiatief voortgekomen, regeling, welke wordt aangetroffen in de Land- en Tuinbouw-Onderlinge.

Zagen wij uit het voorgaande, dat welhaast geen enkel nationaal bedrijf het buiten een wettelijke regeling der verzekering tegen ongevallen zal stellen, dit houdt nog eenszins in dat, zooals bij de Invaliditeitswet (behoudens de loongrens) het geval is, nu ook ieder, die in loondienst is, onder de verzekering valt. Het oorspronkelijk aangenomen beginsel der Ongevallenwet dat de verzekeringsplicht gebonden is aan de onderneming (onder dit begrip worden ook overheidsinstellingen gerekend te vallen) ondergaat n.l. geen wijziging. Hieruit vloeit, met het oog op de jurisprudentie van den Centralen Raad van Beroep, voort dat ook voorshands nog dienstboden, huispersoneel en particuliere koetsiers en chauffeurs, e.d. niet onder de wet vallen. Het heeft aan protesten hiertegen en aan drang tijdens de schriftelijke en mondelinge behandeling in de Tweede Kamer om deze onbillijkheid weg te nemen niet ontbroken. Tevergeefs echter. De kwestie in haar geheel is verschoven naar de aangekondigde algemeene herziening der verzekeringswetten. Wij zeggen: de kwestie in haar geheel, omdat toch in belangrijke mate aan de geopperde bezwaren is tegemoet gekomen. Tot dusverre waren immers niet alleen de zoeven genoemde personen als dienstboden, enz. van de voordeelen der ongevallenverzekering uitgesloten, doch ook tal van andere werklieden, die hun werkzaamheden in juridischen zin niet in een onderneming uitoefenden. Vertrouwd mag worden, dat door een redactiewijziging van art. 1 der wet en opname van een nieuw artikel 3a bedoelde werklieden thans in de verzekering zullen worden betrokken. Ten einde de juiste waarde van de aangebrachte wijzigingen te kunnen vaststellen, moeten we hierop even nader ingaan.

Art. 1 der Ongevallenwet luidde: „De werklieden in de na te noemen bedrijven zijn volgens de bepalingen dezer wet verzekerd tegen geldelijke gevolgen van ongevallen hun in verband met de uitoefening van het bedrijf overkomen.” Aanvankelijk waren door de Regeering hierin geen andere wijzigingen voorgesteld dan noodig in verband met het vervallen van de limitatieve opsomming. Wel was men van Regeeringswege zich echter bewust van de onvolkomenheid der bestaande redactie, welke de oorzaak was, dat in tal van gevallen door den rechter aangenomen werd, dat een ongeval niet *in verband met het bedrijf* had plaats gevonden, ofschoon toch het ongeval wel degelijk, zij het niet in formeelen zin, dan toch wel uit billijkheidsoverwegingen aanspraak op schadeloosstelling had behoeven te geven. De Regeering meende nu hieraan 't best tegemoet te kunnen komen, door die gevallen, waarop naar haar oordeel, gevormd aan de hand van een 18-jarige practijk, de wet van toepassing behoorde te zijn; uitdrukkelijk te vermelden. Zoo stelde zij voor vier nieuwe artikelen 3b—e op te nemen, waarvan de strekking was:

1o. werkzaamheden *ten behoeve* van een verzekeringsplichtig bedrijf verricht doch daar niet strikt toe behoorende (b.v. montagewerkzaamheden) onder de wet te doen vallen;

2o. de verzekeringsrechten van den „uitgeleenden” arbeider niet op te schorten tijdens den duur van zijn tewerkstelling elders;

3o. het ongeval den arbeider overkomen bij werkzaamheden op last van zijn werkgever buiten de onderneming verricht (b.v. ten behoeve van dien werkgever zelf) als een ongeval in den zin der wet te beschouwen;

4o. het ongeval, waardoor de werkmán op weg van en naar de onderneming getroffen wordt eveneens als ongeval in den zin der wet aan te merken. Dit enumeratieve systeem kon geen genade vinden in de oogen

der Tweede Kamer. Men vreesde dat elk nieuw artikel wederom aanleiding zou geven tot de vorming van een jurisprudentie, die de vraag in hoeverre de omvang der verzekering begrensd is meer dan ooit op losse schroeven zou stellen. Daarom aanvaardde men liever het door de Commissie van Rapporteurs gedane voorstel tot nadere wijziging van art. 1, waardoor dit voortaan zal luiden: „De werklieden in de verzekeringsplichtige bedrijven zijn volgens de bepalingen dezer wet verzekerd tegen geldelijke gevolgen van ongevallen, hun in verband met de dienstbetrekking overkomen.” De artt. 3b-e werden hierdoor overbodig, aangezien men van den gedachtengang uitging dat de algemeene formule „in verband met de dienstbetrekking” de in die artikelen opgesomde gevallen insluit. Wij zouden nog zoo zeker niet zijn dat ook de administratieve rechter dit inzicht zal blijken te deelen, ware het niet dat deze rechter in de gehouden beraadslagingen een vingerwijzing vindt voor de bedoeling van den wetgever. Deze bedoeling nu is geen andere dan de gevallen in de voorgestelde, doch niet in de wet opgenomen, artt. 3b-e genoemd inderdaad onder de wet te doen vallen. Uit dezen gezichtshoek zullen wij dus de nieuwe redactie van art. 1 hebben te bekijken en dan zal moeten worden toegegeven, dat door de redactieverruiming van dat artikel de wet aanmerkelijk beter dan tevoren aan haar doel zal kunnen beantwoorden.

Als men de bedoeling van art. 1 der Ongevallenwet beoordeelt, moet men steeds in de gedachten houden dat, moge dan voortaan ook al de nadruk vallen op de dienstbetrekking om bij ongevallen de wet van toepassing te kunnen doen zijn, op den achtergrond toch steeds als nevenvoorwaarde, het aanwezig zijn van een onderneming staat. Voor tal van personen, die gelijksoortige werkzaamheden verrichten als die welke gewoonlijk in een onderneming voorkomen, doch die nu eenmaal niet in het verband eener onderneming gevat waren (te denken is hier b.v. aan de arbeiders die werkzaamheden verrichten voor een particulier, die voor eigen gebruik een huis doet bouwen) was de Ongevallenwet niet van kracht. De mogelijkheid is nu geopend, door opneming van een nieuw artikel 3a aan dit euvel tegemoet te komen. Een Algemeene Maatregel van Bestuur zal deze aangelegenheid nader moeten regelen. Tevens kan verwacht worden, dat daarbij aan categorieën als particuliere koetsiers en chauffeurs e.d. zal gedacht worden.

De uitbreiding van den kring der verzekerden, die door de hiervoor uiteengezette wijzigingen wordt verkregen, wordt nog versterkt door de ruimere interpretatie welke het begrip „werkman” in de nieuwe wet verkrijgt. De voornaamste verandering op dit punt is wel deze, dat in den vervolge ook personen, die niet van hun werkgever, doch van derden uitkeeringen in geld ontvangen (kellners, chauffeurs) verzekerd zullen zijn. Omtrent de loonbepaling van deze personen zullen afzonderlijke regelen bij Algemeenen Maatregel van Bestuur gegeven worden. De gewone methode die, volgens voorschrift der wet, toegepast wordt, n.l. het aanhouden van loonlijsten, zou voor de onderhavige gevallen immers geen doel treffen.

J. C. VAN DAM.

KLEINHANDELSPRIJZEN IN ENGELAND EN NEDERLAND.

Een onnauwkeurigheid zoowel in de tabellen als in de grafieken, behoorend bij het stukje „Groot- en Kleinhandelsprijzen in de afgelopen jaren” (Economisch-Statistische Berichten, 11 Mei 1921), alsmede het ontbreken, in het aldaar geboden materiaal, van een zeer belangrijk gegeven, zijn oorzaak, dat dit stukje niet ten volle het resultaat bereikt, dat zijn schrijver ongetwijfeld heeft beoogd, ja zelfs dat het op den lezer eenigszins verwarrend werken kan. Het zij mij vergund, mijn meening hieromtrent nader toe te lichten en het ontbrekende, dat tot een juiste beoordeeling onontbeerlijk is, naar voren te brengen.

Ik wil mij daarbij bepalen tot kleinhandelsprijzen en tot een vergelijking tusschen Engeland en Nederland.

Allereerst moet er op gewezen, dat de cijferreeks in de kolom der kosten van levensonderhoud in Engeland (tweede tabel bl. 411), in vergelijking met die in de andere kolommen, van dien aard is, dat ze een verkeerde voorstelling kan wekken en dit, niettegenstaande de voetnoot naar welke het hoofd van deze kolom verwijst. De cijfers geven de vermeerdering in procenten weer, welke de kosten van het levensonderhoud sedert Juli 1914 in Engeland hebben ondergaan. Waar het de bedoeling was, dat deze cijfers index-cijfers zouden zijn op grondslag van de levensduurte in Juli 1914 en waar dan ook de bedragen in de andere kolommen wel degelijk bekend zijn op de basis van 1914, resp. Juli 1914 = 100, is het duidelijk, dat voor de vergelijking met kolommen 2, 3 en 4 de cijfers van kolom 1 met 100 moeten vermeerderd worden.

Tegenover de index-cijfers van de kosten van levensonderhoud in Engeland worden deze van „kleinhandelsprijzen” in hetzelfde land geplaatst. Het desbetreffende opschrift drukt echter de werkelijkheid niet volkomen uit, daar voor het berekenen der kosten van levensonderhoud ook kleinhandelsprijzen werden aangewend. De twee reeksen cijfers zijn de weergave van de beide index, welke maandelijks in de „Labour Gazette,” worden afgekondigd. De eerste heeft betrekking op „all items” en kan dus gevoeglijk als een index-cijfer der kosten van levensonderhoud beschouwd worden, hoewel enkele uitgaven, welke vrijwel op alle budgets voorkomen, niet werden meegeteld, bijv. fruit en groente, contributies van vereenigingen. De tweede daarentegen betreft alleen „articles of food”. Ziedaar de belangrijke factor, waarop de nadruk dient gelegd te worden in tegenstelling met het meer algemeene karakter, dat het eerste cijfer eigen is.

Over de beteekenis van de gegevens aangaande Nederland, welke in dezelfde tabel daartegenover gesteld worden, blijft de lezer wel eenigszins in het duister. Als eenige verduidelijking vermeldt een noot dat ze betrekking hebben op Amsterdam. Uit welke bron werden ze geput en welk gedeelte der totale budget-uitgaven ligt er aan ten grondslag? Zij zijn verkregen door omrekening, 1914 = 100, van de index-cijfers van kleinhandelsprijzen van levensbehoeften, vastgesteld door het Gemeentelijk Bureau van Statistiek te Amsterdam op de basis der prijzen van 1913 en gepubliceerd, die loopende tot en met December 1918, in de 54ste Statistische Mededeeling van dat Bureau, de latere, maandelijks in het Statistisch Maandbericht. Voor de berekening van het index-cijfer worden de prijzen genoteerd van een zeker aantal der meest voorkomende voedingsmiddelen: brood, meelspijzen en grutterswaren, melk en kaas, vleesch, vetten, kruidenierswaren en genotmiddelen. Groente en fruit komen op deze lijst niet voor en het resultaat van de bewerking is dus het best geschikt om met het cijfer van de „articles of food” van de „Labour Gazette” te worden vergeleken. Het heeft hetzelfde karakter als dit laatste en men kan het niet doen doorgaan als het index-cijfer der „kleinhandelsprijzen” in Nederland, resp. Amsterdam.

Het verwarrende van de ons in de tweede tabel en in de uit deze tabel opgemaakte grafieken geboden voorstelling spruit juist hieruit voort, dat dit alles in de opschriften niet tot uiting komt en dat men ten behoeve van de vergelijking tusschen Engeland en Nederland, tegenover de twee soorten index-cijfers voor het eerste, voor Nederland niets anders weet te stellen dan één reeks cijfers, zonder nadere aanduiding van de beteekenis, welke haar moet worden toegekend.

Het Amsterdamsch Bureau van Statistiek publiceert niet alleen zijn maandelijksch index-cijfer van de kleinhandelsprijzen van eenige der voornaamste levens-

middelen, waarvan de schrijver in de Economisch-Statistische Berichten blijkbaar heeft gebruik gemaakt. Het berekent en publiceert immers ook drie-maandelijkse zijn index-cijfers van de stijging der kosten van het levensonderhoud. Hoewel dit cijfer uitsluitend voor het arbeidersleven is vastgesteld, bestaat er geen bezwaar, met het oog op het feit, dat het 't eenige gegeven van dit soort is, dat voor Nederland bestaat, het ten behoeve van onze vergelijking aan te wenden. In elk geval is het beter daartoe geschikt dan het thans gebruikte; het cijfer der kosten van levensonderhoud der Labour Gazette zelf, is trouwens insgelijks op het arbeidersbudget gebaseerd.

Hieronder geef ik dan ook een tabel, waarop de reeds in de Economisch-Statistische Berichten afgedrukte cijfers voorkomen, doch aangevuld met andere gegevens, namelijk met de index-cijfers der kosten van levensonderhoud in Nederland (Amsterdam). Evenals de index-cijfers der kleinhandelsprijzen van levensbehoeften, zijn ook deze door het Bureau van Statistiek (alsmede door het drietal ambtenaren van de Arbeidsinspectie, van wie het Bureau na de eerste twee onderzoeken het werk heeft overgenomen) berekend op de basis der prijzen van de periode 1911—1913. Evenmin als de andere kan men ze dus voor deze tabel overnemen, zooals ze in de publicaties van het Bureau voorkomen. In tegenstelling echter met wat voor de andere het geval is, bestaan er geen gegevens omtrent de verhouding van het prijsniveau van de periode 1911—1913 tot dat van het jaar 1914, als gevolg van de omstandigheid, dat het eerste onderzoek werd ingesteld in Februari/Maart 1917. Men kan dan ook niet anders, dan het verhoudingscijfer toepassen, dat voor de eerste omrekening gebruikt werd, n.l. 1913 = 100, 1914 = 103, niettegenstaande het tamelijk ruwe van dergelijke methode.

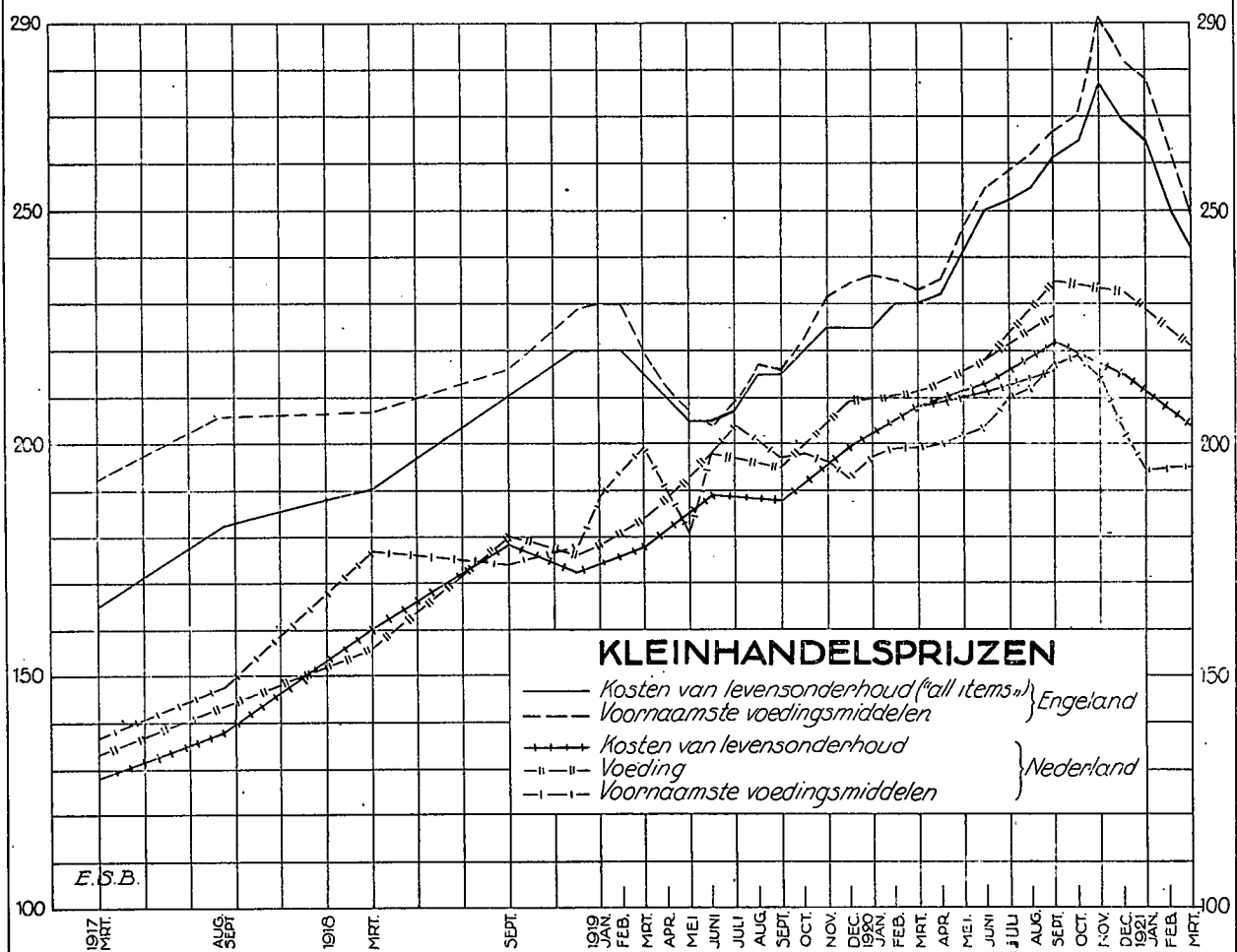
Behalve deze twee gegevens bevat nevenstaande tabel nog een derde element: het index-cijfer der „voeding”, in tegenstelling zowel met dat van de totale kosten

KLEINHANDELSPRIJZEN.

Jaar. Maand.	Engeland.		Nederland.		
	Kosten van levensonderh.	Voedingsmidd.	Kosten van levensonderhoud.	Voeding.	Voedingsmidd.
1914 Juli	100	100	100 *)	100 *)	100 *)
1917 Maart	165	192	128,4	132,9	136,8
Ag./Spt.	180/185	206	137,7		147,6
1918 Maart	190	207	160,2	156,1	176,5
Sept.	210	216	177,7	179,7	174,0
Decemb.	220	229	171,8	175,9	178,3
1919 Januari	220	230			189,2
Febr.	220	230			206,2
Maart	215	220	178,4	183,9	199,1
April	210	213			190,1
Mei	205	207			180,5
Juni	205	204	189,1	198,0	198,3
Juli	205-210	209			204,3
Aug	215	217			200,7
Sept.	215	216	187,5	195,0	197,3
October	220	222			197,8
Nov.	225	231			196,5
Decemb.	225	234	198,8	208,6	193,2
1920 Januari	225	236			197,4
Febr.	230	235			199,1
Maart	230	233	207,5	207,5	210,6
April	232	235			199,6
Mei	241	246			202,4
Juni	250	255	210,5	212,5	218,3
Juli	252	258			204,2
Aug.	255	262			212,2
Sept.	261	267	216,2	221,6	228,2
October	264	270			234,6
Nov.	276	291			216,9
Decemb.	269	282	215,2	232,7	213,8
1921 Januari	265	278			201,5
Febr.	251	263			193,5
Maart	241	249	203,8	220,7	194,2
					193,6

*) Jaargemiddelden.

van het levensonderhoud als met dat van de „voornaamste voedingsmiddelen”. Het wordt door het Bu-

reau van Statistiek driemaandijks vastgesteld, als resultaat van een gedeelte van de bewerkingen, welke tot het algemeen index-cijfer leiden. Ook dit moest op de basis der prijzen van 1914 worden omgerekend.

Al deze cijfers zijn in onderstaande grafiek in beeld gebracht, niettegenstaande het feit, dat zulke gecombineerde voorstelling allicht het idee kan wekken, dat men hier staat tegenover grootheden, welke zonder eenig voorbehoud met elkaar te vergelijken zijn. In de Economisch-Statistische Berichten wordt er reeds op gewezen, dat het verschil in opzet van berekening in de verschillende landen de vergelijkbaarheid der cijfers niet absoluut laat zijn. De factor der valuta draagt nog het zijne daartoe bij. Bij middel van de wisselkoersen, die in het genoemde tijdschrift zijn afgedrukt, kan echter desgewenscht de storende invloed van dezen factor worden uitgeschakeld.

Eindelijk moet ik er nog op wijzen, dat twee der op de grafiek voorkomende lijnen, die der totale kosten van levensonderhoud en die der kosten van voeding te Amsterdam, een splitsing vertoonen. Dit vindt zijn oorzaak in de volgende omstandigheid. Tot en met September 1920 berekende het Amsterdamsche Bureau van Statistiek zijn index-cijfer op de basis van een driemaandijks ingesteld onderzoek naar de uitgaven van een aantal arbeidersgezinnen en van de prijzen geldend tijdens de periode 1911—1913. Na September 1920 werd deze methode niet meer toegepast en zoo loopt de lijn, welke hierop betrekking heeft, dan ook niet verder door. Van Juni 1920 af volgde het Bureau, aanvankelijk naast en tegelijk met genoemde methode, ook een tweede, welke het van December 1920 af uitsluitend aanwendde. Deze nieuwe methode bestaat hierin, dat de index-cijfers berekend worden op den grondslag van de bij het onderzoek van Maart 1920 geconstateerde uitgaven en de prijzen uitdrukken van diezelfde maand; niet 1913 of 1914 = 100, doch wel Maart 1920. Naast de serie index-cijfers, welke met September 1920 ophoudt, bezit het Bureau van Statistiek thans dus ook een nieuwe, aanvangende met Juni 1920. Om nu de vergelijking ook na Sept. 1920 mogelijk te maken, werden de cijfers van de tweede serie overgerekend, zoodat ze aansloten bij de eerste reeks; om ze van deze te onderscheiden werden ze echter cursief gedrukt. Hierdoor wordt geen stelling genomen in het veel omstreden vraagstuk, of en in hoeverre zulke aansluiting theoretisch goed te keuren is. Deze vraag is zeer ingewikkeld en het is hier in dit verband de plaats niet om verder er op in te gaan.

Dr. RENÉ CLAEYS.

[Gaarne geven wij plaatsing aan bovenstaande beschouwingen, die er slechts toe kunnen bijdragen het inzicht in het relatief verloop der kleinhandels-prijzen in Engeland en Nederland te verhelderen. Inderdaad is in de tweede statistiek op blz. 411 (nummer van 11 Mei j.l.) verzuimd, de cijfers der eerste kolom met 100 te vermeerderen. De thans door den inzender geproduceerde statistiek herstelt deze fout. Dat overigens in de oorspronkelijke statistiek niet het bekende Amsterdamsche indexcijfer der driemaandijksche kosten van levensonderhoud werd opgenomen, geschiedde omdat voor een omrekening op basis Juli 1914 de gegevens ontbraken. De inzender meent, door er van uit te gaan, dat ook voor dit cijfer 1914 zich ten opzichte van 1911—1913 wel zoo ongeveer als 103 tot 100 verhouden zal, een voldoende houvast te hebben om ook deze cijfers op te nemen. Het blijft echter eene benadering. Ten slotte worde er, in verband met de opmerking van den inzender over de wenschelijkheid den storenden invloed der valuta uit te schakelen, op gewezen, dat met de cijfers en diagrammen op blz. 413 van het aangehaalde artikel reeds een poging in deze richting is gedaan. — Red.]

Rectificatie. In het artikel van Prof. Verrijn Stuart in ons vorig nummer staat op Bldz. 469

1e kolom, regel 14 van onderen: 49,37, lees 49,35 en zelfde bldz., tweede kolom, regel 24 van boven staat 42284, lees 42283.

LONDENSCHER CORRESPONDENTIE.

De mijnwerkersstaking; dreigende arbeidsconflicten in de katoenindustrie, de bouw nijverheid en de machineindustrie; het bezuinigingsstrevens der regering; resultaten der Conversie-leening; een wijziging in de uitvoering der Reparations Act.

Onze Londensche correspondent schrijft ons d.d. 4 Juni 1921:

The „sensational” piece of news this week, if the rumours of the Clubs are to be credited, is the proposed sale of the „Times”. In these happy days, when politics have to be studied by the businessman as carefully as markets, this is an interesting event. In domestic affairs, the „Times” has recently been taking a moderating and liberal attitude, in its foreign politics it has taken, as a rule, an extreme line in anything affecting Germany. The gradual decline in the number of papers prepared to take an independent attitude is, perhaps, the most sinister feature of recent politics, and is directly due to the slump, for circulations and advertising revenue are falling off, whilst expenses are almost as great as during the War. Hence a concentration movement, which plays into the hands of the rich men who regard the ownership of papers as a stepping stone to political power and influence.

The Labour situation gets from bad to worse. This morning comes the news that the Miners' Federation have definitely rejected the offer made by the Prime Minister last week-end, whilst the owners have accepted the proposals in their main points, though they again reiterate their objections to a National Pool. The mining districts are said to be absolutely unanimous in their condemnation of the scheme, and the only effect of the intervention of the Government has been to foster the idea that it is trying to palm off the owners' ideas on the men as if they really represented the suggestions of an independent authority. One interesting feature has been the storm over the supposed threat of the Prime Minister, that, failing a settlement, the Government would be forced to the adoption of compulsory arbitration. This threat was freely commented upon, and is in fact said to be one of the reasons why the mining districts were so opposed to coming to a settlement, but it has now been disposed of by a statement of the Premier. It is thought that the fact that the statement was for some time allowed to go uncontradicted is evidence that it would have been used as a plank in a „rush” election. In any case, the Labour Leaders have to some extent been betrayed into some rather rash statements on the same subject; witness Mr. Clynes' remarks which I mentioned last week, and Mr. Lloyd George may have thought himself justified in following this up.

As if the prolongation of this strike were not enough, we are now to have a repetition of the same state of affairs in the Cotton industry. The unions and the employers' federations have been unable to compose their differences as to the amount of the wage reductions, and so as from to-day only those workers who are willing to accept the employers terms will find the mills open. Thus we have what is virtually a lock-out, and find the unions in a very weak condition to resist. The employers demand a reduction of 80 per cent in the standard list prices, whilst the operatives are not willing to concede more than 50 per cent reduction. But though these are the figures on which the two sides now take their stand, there was a prospect of a very much narrower margin of conflict at one time. The employers offered 70 per cent on condition that the unions recommended this to their members, the unions wanted the 70 per cent offer

without conditions. This was refused. The unions again wanted the lock-out notices post-dated, in order to carry the negotiations over the week-end, but this request seems also to have been unconditionally refused. The result is that the growing improvement in the trade conditions will receive a sharp set-back. It is unlikely that the unions will be in a condition to stand out long; the continued depression has completely ruined some of them already.

In the building trades, the prospect of an acute conflict is drawing nearer. Your readers will remember that some time ago the Government announced that it intended to force dilution on the building unions, in the interest of the unemployed ex-service men. So far the scheme has been a complete failure, as not more than a handful of men have been taken on, in spite of a fairly large number of applications having been made. But now the employers announce that all employment in future is to be conditional on the employed being prepared to work with, and to help in training, dilutees. The Worker's Federation has countered by instructing its members not to withdraw their labour, but to take no notice of the demand that they should take part in training these newcomers to the industry. Whether this passive resistance will lead to a lock-out here also remains to be seen. The mere fact that the slump is leading to a falling off in the volume of lucrative „luxury” building will hardly incline the employers to turn the cheek to the smiter. In spite of the protests of the operatives, there is no doubt that in some of the building crafts, at any rate, there is an acute shortage of labour: plasterers, for instance, seem to be so scarce that progress in building is seriously hampered thereby.

In the engineering industry, there is also likely to be trouble, unless the two sides can come to an agreement shortly. But the essential weakness of the unions to-day is shown by the fact that the embargo on the importation of foreign coal has now been formally withdrawn, so that no part of the campaign in aid of the miners has withstood the test of events.

All this confusion is not going to improve trade recovery, and a morning paper to day announces that the Government has decided to save the Unemployment Benefit Scheme from bankruptcy by the expedient of lowering the benefits, and increasing the contributions both from the men and from the employers. The Government has made another effort to inculcate economy in its Departments by a Treasury Circular to the effect that there must be a 20 per cent cut in the departmental estimates next year, though where the directions of economy are most appropriate is not indicated. As simultaneously, we hear that the Army of Occupation in Ireland is to be increased, it is clear that the cost of Naval and Military Services is not likely to come down for some time to come, whilst one can only repeat that economy on education and health is so foolish in the interests of the country that we had better bear the burden than risk it. As a matter of fact, the campaign of economy with regard to education has already meant that the continuation school scheme has practically ceased to function.

The figures of applications for Conversion Loan are now available out of a possible maximum of £ 628 millions of Bonds, only some £ 150 millions are to be converted. This was the City estimate last week, and the actual figure of £ 148 millions odd is remarkably close. But of course the prospect that the Government will have to find heavy amounts of ready cash in the next few years is not a very cheering one. The arrangements for the Conversion plan are now being criticised as being inefficient, but this is probably a very minor matter. To offer a first class investment at a time of depression is after all not so very unreasonable. The fact is that the main holders are banks and institutions which want as much liquid

cash as they can get, and the scheme would probably have done even worse had trade been booming, and there had been a sharp demand for loans from industry. As a matter of fact, several issues have done remarkably this week, even in spite of the coal strike, so that the main reasons for the comparative failure of the Conversion Loan must be looked for elsewhere. The House of Commons has been wading through the Report stage of the Key Industries Resolutions this week, and will very soon commence the discussion of the Bill of which these resolutions form the basis. Nothing new could be said on the subject, although the Minister of Health, formerly the life and soul of the Free Trade Union, seems to have made a remarkable speech in favour of the Resolutions. How it can really be believed that the German Government, with foreign debts on an enormous scale, should be deliberately keeping down the value of the mark abroad, passes comprehension. This, and the fear of what will happen in the next war, are the main appeals to reason upon which the Government seems to rely. The Banker's Manifesto was treated with much contempt. Meanwhile, the Reparations Act procedure is causing much delay, confusion, and irritation. The latest order under the Act, No. 11, exempts from the operation of the Act „any article which is proved to the satisfaction of the Commissioners of Customs and Excise not to have been first consigned from Germany to the United Kingdom”. That is to say, goods shipped via Holland to this country, not having first passed into the hands of a bonafide Dutch owner, will be continued to be treated as first consigned from Germany, but goods which have been transferred by sale will be treated as not first consigned from Germany, and will thus avoid the whole trouble. The City is very annoyed over the fall in American exchange, which it attributes to the demand by the Reparations Commission that the Germans should convert their offer of foreign currencies into dollars at their own expense, and more trouble is expected on this ground later on when the 3-months bills fall due.

A remarkable feature in the present currency situation is the continued fall in the Currency Note issues, accompanied by an expansion of Bank of England notes. This week's rise in the circulation of the latter is probably explicable by the payment of small dividends on Government account in notes, but it will be interesting to see whether this movement will continue.

AANTEKENINGEN.

De oprichting van de „Imperial Bank of India”. — Overeenkomstig de wet van 19 September 1920, begon de „Imperial Bank of India” op 27 Januari 1921 hare operaties. Deze bank ontstond door de fusie van de „presidency banks” van Bengalen, Bombay, en Madras, welke sinds het begin van de negentiende eeuw bestonden. Deze banken traden op als agenten van den Indischen fiscus, hun zaken waren geographisch begrensd, zij moesten groote kasreserves houden, terwijl het hen verboden was buitenlandsche wisseltransacties af te sluiten.

Zij traden in belangrijke mate op als bankiers voor de wisselbanken. Behalve de „presidency banks”, die ongeveer 60 filialen hadden, zijn er in Br.-Indië 45 kantoren van „exchange banks”, waarvan de hoofdkantoren buiten Br.-Indië zijn en die voornamelijk den buitenlandschen handel financieren en in buitenlandsche wissels handelen. Bovendien zijn er ongeveer 60 of 70 „joint-stock banks”, met meer dan 150 filialen, die meer het plaatselijk bankbedrijf uitoefenen, waarbij het risico groot schijnt te zijn. Te zamen genomen, zijn er ongeveer 250 bankkantoren in Br.-Indië, verspreid over 150 steden, of anders uitgedrukt, in ongeveer 20 pCt. van de steden met meer dan 10.000 inwoners, vindt men een bankkantoor.

Het initiatief tot genoemde fusie werd door de

„presidency banks” genomen, die aan de Indische Regeering een memorandum aanboden, waarin gepleit werd voor de oprichting van een „Imperial Bank”.

De hoofdargumenten waren:

1. De uitbreiding van bankfaciliteiten in Br.-Indië is zeer noodzakelijk. Zij stellen voor, binnen vijf jaar na de oprichting der Imperial Bank 100 nieuwe kantoren te openen.

2. De „presidency banks” traden reeds voor een belangrijk deel op als bankiers voor de locale banken. De fusie zal het herdisconteeren van binnenlandsche wissels, genaamd „hundis”, vergemakkelijken.

3. De fusie en de vermeerdering van het aantal kantoren zal de dienst der openbare schulden in sterke mate verbeteren. Vooral sinds de oorlogsleeningen in handen van de groote massa der bevolking zijn gekomen, is een groote organisatie noodig voor den coupondienst en de aflossing en moeten dus ook kleinere plaatsen onder het bereik van deze organisatie vallen.

4. Na de amalgamatie van de drie banken zou de dienst der openbare kassen aan de nieuwe bank overgedragen kunnen worden.

Bij de nieuwe wet is dit dan ook geregeld.

De nieuwe bank zal een filiaal te Londen hebben. Dit filiaal mag echter alleen rekeningen openen voor, en deposito's aannemen van personen, die reeds in relatie stonden met de Imperial Bank of één van de „presidency banks”. De bank mag buitenlandsche wissels kopen of verkopen. Deze transacties zijn, echter beperkt tot wissels van zulke banken als de „governor general in council” zal goedkeuren. De bedoeling hiervan is, dat de Imperial Bank zich niet mengt in de zaken der bestaande Londensche banken.

De Imperial Bank zal het eigendom zijn van de drie gefusioneerde „presidency banks”. Ofschoon de bank als fiscaal agent der Br.-Indische Regeering zal optreden en de Regeeringskas zal beheeren, zal het Gouvernement gedurende de eerste drie jaren niet in de winst van de bank deelen, aangezien de bank door de oprichting der vele nieuwe kantoren veel onvoordeelige zaken zal moeten doen. Bovendien neemt de bank den dienst der Regeeringsleeningen op zich. Na afloop der drie jaren bestaat het voornemen op grond der feiten te overwegen of de Regeering, en in welke mate zij in de winst zal deelen.

Het Gouvernement zal in den Raad van Bestuur vertegenwoordigd zijn door den „controller of the currency” of een ander ambtenaar en door ten hoogste zes andere personen benoemd door den Gouverneur-Generaal. Deze leden van den Raad zullen de beraadslagingen bijwonen en daaraan deelnemen, doch zijn zij niet stemgerechtigd.

*Stand der cultures en uitvoer gedurende het eerste kwartaal 1921, in Suriname.*¹⁾ — De weersomstandigheden waren voor de meeste cultures behalve voor de cacao- en rijstcultuur vrij gunstig.

De gunstige oogstvooruitzichten van de cacao hebben zich belangrijk gewijzigd. Van de jonge vruchten, waarmee de cacao-boomen als 't ware in Januari beladen waren, is tengevolge van de droogte in Februari en Maart weinig overgebleven, alleen de groote vruchten van de vruchtzetting in November zijn gebleven. Verwacht wordt echter, dat wanneer de groote regentijd invalt, de boomen opnieuw in vrucht zullen komen.

De stand der Liberiakoffie is goed. Verscheidene plantages hebben reeds een flinken pluk binnen, terwijl de oogstvooruitzichten in den verderen loop van het jaar zich gunstig laten aanzien.

Het suikerriet staat er over 't algemeen goed voor.

Van de in het begin van den kleinen regentijd aangelegde rijstvelden, met vroeg rijpende rijst, heeft maar een klein gedeelte aan de verwachtingen beantwoord.

¹⁾ Zie pagina 329 van den loopenden jaargang.

Het kleine regenseizoen hield te kort aan en de regenval was te gering in verschillende deelen der kolonie voor den groei van dit gewas; de oogst belooft van weinig beteekenis te worden.

De maisaanplantingen staan er goed voor en doen een bevredigenden oogst verwachten.

Voor de andere, meer kleine landbouwgewassen, als bananen, cassaven en bataten was het seizoen gunstig, de stand dezer gewassen is dan ook goed. De uitvoer van genoemde producten blijft toenemen. De uitvoer der voornaamste producten bedroeg in:

		Jan./Maart 1921	Jan./Maart 1920
Balata	K.G.	25.166	42.600
Cacao	„	54.015,5	72.561
Koffie	„	245.680	398.235,5
Mais	„	108.760	98.482,5
Suiker	„	2.564.708	2.238.241
Rum 50 %..	L.	44.398	25.770
Huiden	K.G.	9	6.462
Letterhout..	„	1.950	26.892
Hout	M ³ .	763,3	1.228
Goud	Gr.	46.740	116.234,7
Melasse	L.	53.760	—
Bataten	K.G.	76.865	3.735
Groenten ..	„	2.120	—
Vruchten ..	„	10.313	—

BOEKAANKONDIGING.

P. J. A. Adriani: *De wetten op de Vermogensbelasting en Verdedigingsbelasting I.* Zwolle, W. E. J. Tjeenk Wilink, 1921.

Voor iemand, die zich zet tot het schrijven van een boek over een belastingwet, staan twee wegen open. Eerstens kan hij zich bepalen tot het excerpeeren van de toelichtingen, die indertijd bij de behandeling in de Staten-Generaal zijn gegeven en tot resumés van de jurisprudentie. Als alles met nauwgezetheid bijeen wordt gebracht, krijgt men dan een kleurloos maar betrouwbaar werk. Een andere weg — en dien heeft de heer Adriani gevolgd — bestaat in de meer critische methode, welke tracht na te speuren, waarom bepaalde voorschriften zijn gegeven, waarbij de fouten in opzet en uitvoering worden aangewezen en de jurisprudentie wordt ontleed. Ook dan krijgt men een boek, dat betrouwbaar is en als vraagbaak kan dienen; men zal echter na lezing beter in het onderwerp zijn doorgedrongen en de moeilijkheden meer begrijpen.

De schrijver van het hier besproken werk heeft tot grondslag van zijne uitleggingen gebruikt de vragen van het aangiftebiljet en vindt daarbij gelegenheid alle twistpunten, die zich bij de toepassing der beide wetten hebben voorgedaan, aan te roeren. Dadelijk valt daarbij op hoe groot het aantal civiel-rechtelijke moeilijkheden is tegenover de zuiver fiscale. De ingewikkeldheid van de kwesties over vruchtgebruik en blooten eigendom b.v. zal voor den belastingschuldige vaak een beletsel zijn om de billijkheid eener wets-toepassing te begrijpen, wat m.i. een groot nadeel is.

Terecht wijst de schrijver telkens op het dwaze feit, dat de Verdedigingsbelasting I, opgezet als een heffing in eens, daarvan nog steeds de sporen draagt, ook nu zij eene gewone jaarlijksche heffing is geworden. Daardoor ontstaan in de toepassing der beide besproken wetten verschillen, die door niets worden gemotiveerd. Ook op andere legten wordt terecht gewezen, het departement van Financiën kan met deze opmerkingen bij eene eventuele herziening zijn voordeel doen.

Wanneer het mij veroorlooft ook zelf een opmerking te maken, dan zou ik willen zeggen dat m.i. de algemeene inleiding van het werk iets meer had kunnen zijn doorwerkt. Vooral de belangrijke kwestie of de belasting moet worden geheven van het kapitaal dan wel van het inkomen daaruit, had m.i. uitvoeriger besproken kunnen zijn, waarbij een onderzoek naar de Engelsche practijk niet achterwege had moeten blijven. Vooral uit een oogpunt van administratieve

vereenvoudiging en billijkheid is voor een extra heffing van de inkomsten uit vermogen meer te zeggen dan de schrijver aanvoert. Deze opmerking neemt echter niet weg, dat het boek een betrouwbare gids blijkt te zijn, welke door mij zelf reeds ettelijke malen met succes geraadpleegd is.

MR. A. VEEN.

Rotterdam, Mei 1921.

League of Nations. International Credits (the „Ter Meulen” Scheme).
Londen 1921, 16 blz. Prijs 6 d. (vrij van port).

De kortgeleden benoemde organisator van het Ter Meulen Schema, Sir D. Drummond Fraser, heeft een helder en overzichtelijk geschriftje samengesteld, bevattende een uiteenzetting van het schema, met de noodige toelichting. Het schema zelf, waaraan in dit tijdschrift herhaaldelijk en uitvoerig aandacht is gewijd¹⁾, is den lezer bekend. In het geschriftje worden achtereenvolgens de positie van den importeur, die van den exporteur en van de Regeering van het importeerend land onder het stelsel duidelijk en scherp uiteengezet. De organisator deelt mede, dat hij zijn taak wenscht op te vatten als een „practical business man”. Regeeringstusschenkomst is noodig, doch mag niet meer zijn dan een versterken van de zwakke schakels in het gewone en vrije handelsverkeer. Als zoodanig is het schema bedoeld en als zoodanig is Sir Drummond Fraser voornemens het ten uitvoer te leggen.

Het doel van het geschriftje is aan allen, kooplieden, bankiers, enz., die met het credietstelsel te maken zullen krijgen, een helder inzicht erin te geven. In deze taak, die minder eenvoudig is dan men dikwijls denkt, is het uitnemend geslaagd.

ONTVANGEN:

Een Buitenkansje! Voor 4% miljoen gulden 's jaars gedurende 35 jaar volgens Mr. Dr. A. van Gijn een nieuwe, groote vruchtbare provincie, door Dr. A. A. Beekman; Mei 1921, Martinus Nijhoff, 's-Gravenhage.

Japan en de Buitenwereld in de 18e Eeuw, door

¹⁾ Zie o.a. de volledige tekst in No. 262.

Dr. J. Feenstra Kuiper, met acht afbeeldingen; 's-Gravenhage, Martinus Nijhoff, 1921.

Statistisch Zakboekje der gemeente Amsterdam, 1921, door het Bureau van Statistiek; Amsterdam, Johannes Müller.

Bijdragen tot de Statistiek van Nederland. Nieuwe volgrees, uitgegeven door het Centraal Bureau voor de Statistiek, No. 316. *Overzicht van den omvang en den voornaamsten inhoud der Collectieve Arbeidsovereenkomsten op 1 Januari 1920.*

Annuaire International de Statistique, publié par l'Office permanent de l'Institut international de statistique, VIII: *Statistique des finances d'état, statistique de la production, cours des changes*; La Haye, 1921, W. P. van Stockum & Fils.

De Nederlandsche Arbeidswetgeving door Mr. P. A. Diepenhorst, Deel I; Utrecht, G. J. A. Ruys, 1921.

De suiker in den Volksraad en in de beide Kamers der Staten-Generaal, door H. Ch. G. J. van der Mandere, overgedrukt uit „de Indische Mercur” van 13, 20 en 27 Mei 1921.

MAANDCIJFERS.

EMISSIES IN MEI 1921.

Provinc. en Gemeentelijke leeningen f 18.245.000,— zijnde:

Amsterdam f 15.000.000,— 6½% obl. à 100%.

Tilburg f 2.000.000,— 6½% obl. à 100%.

Venlo f 1.000.000,— 7% obl. à 100½%.

Wierden f 240.000,— 6½% obl. à 100%.

Bank- en Credietinstellingen f 472.500,— zijnde:

Soerabaiasche Incasso Spaar- en Hulpbank f 450.000,— aand. à 105%.

Industriele Ondernemingen f 4.047.500,— zijnde:

N.V. Internationale gewapend Beton Bouw v/h. Industriële Mij. van F. J. Stulemeijer & Co. f 500.000,—

Transporteeren.. f 22.765.000,—

ONTVANGSTEN VAN SPOOR- EN TRAMWEGMAATSCHAPPIJEN JANUARI 1921.

(Ontleend aan „de Ingenieur”.)

Namen der Maatschappijen.	Personenvervoer.	Goederenvervoer.	Totale ontvangsten.	
			Jan. 1921.	Jan. 1920.
Maatsch. tot Expl. van S.S., N.C.-S., Noord-Brab. Duitse Spoorwegmaatschappij en Holl. IJzeren Spoorwegmaatschappij	f 6.836.705,—	f 7.902.642,—	f 15.205.255,—	f 15.289.509,— ¹⁾
Tramwegmaatschappij „De Meijerij”	—	—	30.972,21 ¹⁾	31.147,40
Nederlandsche Tramwegmaatschappij	„ 70.926,38	—	14.758,48	149.240,14
Rotterdamsche Electriche Tramwegmij.	„ 601.527,57	—	601.527,57	480.435,25 ¹⁾
Rotterdamsche Tramwegmaatschappij	„ 88.943,50	„ 60.173,95	149.122,43	128.656,63
Westlandsche Stoomtramwegmaatschappij	„ 35.301,82	„ 9.076,32	45.128,25	40.868,64
Nederlandsch-Indische Spoorwegmaatschappij..	„ 538.000,—	„ 1.269.000,—	1.848.000,—	1.129.687,—
Oost-Java Stoomtramwegmaatschappij				
lijn Modjokerto—Ngoro	—	—	25.300,—	14.100,—
lijn Soerabaja—Krian	—	—	104.300,—	72.800,—
Samarang—Cheribon Stoomtramwegmaatsch..	—	—	556.000,—	364.500,—
Samar.—Joana Stoomtramwegmaatschappij ..	—	—	398.300,—	276.700,—
Serajoedal Stoomtramwegmaatschappij				
lijn Maos—Bandjarnegara	—	—	69.200,—	55.700,—
lijn Bandjarnegara—Wonosobo	—	—	13.300,—	11.400,—
Madoera Stoomtramwegmaatschappij	—	—	148.000,—	93.000,—
Modjokerto Stoomtramwegmaatschappij	„ 16.064,—	„ 16.680,—	32.744,—	25.694,—
Nagekomen over December.				
Zuid-Nederlandsche Stoomtramwegmaatschij..	f 12.951,32½	f 45.275,79	f 62.599,30	f 59.392,56
Zuid Stoomtramweg-maatschappij	„ 11.611,14½	„ 7.139,41	19.186,35	22.090.87½
Eerste Drentsche Stoomtramweg-mij	„ 8.060,85½	„ 8.237,53	16.963,20½	—

De ontvangsten der groote maatschappijen, die in „de Ingenieur” ontbreken, zijn aan het „Maandschrift Centr. Bureau Statistiek” ontleend.

¹⁾ Definitieve opgave.

Transport.. f	22.765.000,—
aand. à 100 %, f	1.000.000,— 7 %
obl. à 100 %.	
N.V. Arnold I. van den Bergh's Embal-	
lagefabrieken f	750.000,— 7 %
obl. à 100 %.	
N.V. Lijm- en Gelatinefabr. „Delit”	
f	1.000.000,— 7 % obl. à 100 %.
N.V. Kemo-Corsetfabriek (Hunke-	
müller-Lexis Corsettenmagazijnen)	
f	500.000,— 7 % obl. à 99 1/2 %.
N.V. Scheepswerf „Dordrecht”	
f	300.900,— aand. à 100 %.
Cultuurondernemingen, Handels-	
vereen. en Handelsvenn.	11.660.000,—
zijnde:	
Deli Maatschappij f	6.080.000,— aand.
a	150 %.
N.V. Landbouw Maatsch. „Bangak”	
f	600.000,— aand. à 100 %.
N.V. Landbouw Maatsch. „Ngoepit”	
f	600.000,— aand. à 115 %.
N.V. Ned. Mij. voor Overzeehandel	
f	1.250.000,— 7 % obl. à 100 %.
Diversen	2.061.931.25
zijnde:	
N.V. Corn. Swarttouw's Stuwadoors-	
maatschappij f	500.000,— 7 % obl.
a	100 %.
N.V. Thomson's Havenbedrijf	
f	1.500.000,— 7 % obl. à 100 %.
Huizen, Terrein- en Bouwmaatschappij	
f	45 875,— aand. à 135 %.

Totaal f 36.486.931,25

Totaal der emissies in Januari ..	f	49.295.330,—
Februari ..	29.964.250,—	
Maart	69.463.000,—	
April	19.416.000,—	
Mei	36.486.931,25	
Algemeen Totaal ..	f	204.625.511,25

Bovendien:

f 35.260.000,— 3/m. Schatkistpromessen à f 987,40
 „ 4.250.000,— 6/m. „ „ „ 975,—

terwijl voorts ook hier te lande gelegenheid bestond tot inschrijving op de uitgifte van American Telephone & Telegraph Co. \$ 87.128.840,— aand. à 100 %.

RIJKSPPOSTSPAARBANK.

APRIL	1919	1920	1921
Inlagen	f 9.869.018	f 8.624.504	f 9.315.051
Terugbetalingen ..	10.359.976	11.868.614	11.836.346
Tegood der inleggers op ultimo	252.240.885	265.890.466	274.719.629
Nom. bedr. der uitst. staatschuldboekjes op ultimo	34.454.500	39.193.500	43.324.600
Spaarbankboekjes:			
Aantal nieuw uitgegeven	11.624	8.518	8.488
Aantal geheel afbetaald	8.841	10.665	11.080
Aantal in omloop op ultimo	1.850.115	1.898.155	1.911.945

GIRO-OMZET BIJ DE NEDERLANDSCHE BANK.

	Mei 1921.		Mei 1920	
	Posten	Bedrag	Posten	Bedrag
Voor rekeninghouders	40.245	f 1.992.984.000	51.238	f 1.847.384.000
waarvan door de H.-bank plaatselijk...	19.355	1.655.700.000	24.846	1.396.309.000
Ter voldoening van Rijksbelast.	1.880	7.115.000	1.359	12.945.000

PRODUCTIE DER KOLENMIJNEN. 1)

(in tonnen).

(Ontleend aan „Maandschrift Centraal Bureau Statistiek”)

Naam van de Mijn	Februari		Maart	
	1921	1920	1921	1920
<i>Staatsmijnen.</i>				
Wilhelmina.....	39.847	40.965	40.082	46.749
Emma	60 839	51.697	68.043	55.604
Hendrik	34.344	28.697	32.370	32.583
Totaal	135.030	121.359	140.495	134.936
<i>Particul. mijnen.</i>				
Domaniale mijn..	40.378	42.668	36.053	47.921
Mijn Laura en Vereeniging	34.098	36.143	38.560	43.512
Oranje-Nassau mijnen	52.036	56.809	57.761	66.093
Mijn Willem Sophie	17.890	17.060	19.870	20.015
Totaal	144.402	152.680	152.244	177.541
Totaal generaal	279.432	274.039	292.739	312.477

1) Kolenslik niet inbegrepen (in 1920 voor alle mijnen tezamen 175.043 ton en in Januari 1921: 14.425 ton.)

Het „Maandschrift” teekent bij de cijfers aan, dat hieruit o.a. blijkt, dat de productie in het eerste kwartaal 1921 wel ruim 23.000 ton hooger was dan in het overeenkomstige van 1920, doch dat zij ruim 67.500 ton ten achter bleef bij de gemiddelde drie-maandelijksche productie in 1920. Vergelijken met het laatste kwartaal van 1920 was de daling bijna 174.000 ton, dat is bijna 16 pCt. Vergelijkt men de productie in elk der maanden van het afgelopen kwartaal onderling, dan ziet men dat na de sterke daling in Februari (ruim 65.500 ton) de maand Maart weder eenige stijging (ruim 13.000 ton) vertoont. Intusschen bedenke men, dat in laatstgenoemde maand het aantal werkdagen grooter was dan in Februari.

STATISTIEKEN EN OVERZICHTEN.

N.B. *** beteekent: Cijfers nog niet ontvangen.

GELDKOERSEN.

BANKDISCONTO'S.

Ned. Disc. Wissels. 4 1/2	1 Juli '15	Zweeds. R. ksbk 6 1/2	5 Mei '21
Bk. Bel. Binn. Eff. 5 1/2	19 Oct. '20	Bk. v. Noorw. 7	25 Juni '20
Vrsch. in R.C. 6 1/2	19 Oct. '20	Zwits. Nat. Bk. 4 1/2	11 Apr. '21
Bk. van Engeland 6 1/2	28 Apr. '21	Belg. Nat. Bk. 5-5 1/2	19 Mei '21
Duitsche Rijksbk. 5	23 Dec. '14	Bank v. Spanje 6	4 Nov. '20
Bk. van Frankrijk 6	8 Apr. '20	Bank v. Italië 6	20 Mei '20
Oostenr. Hong. Bk. 6	12 Apr. '21	F. Res. Bk. N.Y. 6-6 1/2	5 Mei '21
Nat. Bk. v. Denem. 6	5 Mei '21	Javasche Bank 3 1/2	1 Aug. '09

OPEN MARKT.

Data	Amsterdam		Londen	Berlijn	Parijs	N. York
	Part. disconto	Prolongatie	Part. disconto	Part. disconto	Part. disc.	Call-money
4 Juni '21	4 3/8	—	5 3/8	4-5/8	—	7-7 1/2 1)
30 M.-4 J. '21	4 3/8-1/2	2 3/4-3 1/2	5 1/2-1 3/4	4-5/8	—	7-8
23-28 Mei '21	4 1/4-1/2	3-4	5 3/4-7/8	4-5/8	—	6 1/2-7 1/2
16-21 „ '21	4 1/4-4 1/2	3 1/4-4 1/2	5 3/8-3/4	4-5/8	—	6-7
31 M.-5 J. '20	3 3/8-1/2	4 1/4-6 1/2	6 3/4	4-5/8	—	6-8
2-7 Juni '19	3 5/8-3/4	3 1/2-4	3 5/8	4-5/8	—	5 1/2-10 1/2
20-24 Juli '14	3 1/8-3/16	2 1/4-3/4	2 1/4-3/4	2 1/8-1/2	2 3/4	1 3/4-2 1/2

1) Noteering van 3 Juni 1921.

WISSELKOERSEN.

WISSELMARKT.

Over het algemeen was de stemming op de wisselmarkt deze week kalmer. Londen liep aanvankelijk verder op tot ca. 11,32, maar was daarna flauwer. Parijs en België

schommelden nog tusschen 23,90 en 24,40, maar hadden stemmingen, die een geheelen dag duurden, zoodat niet als vorige weken de tendenz drie of meer malen per dag veranderde. Marken waren eerder flauwer. Heden zelfs onder 4,50 verkrijgbaar. Ook Weenen was aangeboden; daarentegen Budapest weder beduidend beter, 1,15 à 1,20. Scandinavië, Zwitserland en Spanje waren alle iets vaster en eveneens vrij stabiel, maar met weinig handel. De eenige uitzondering was het Dollardevies, dat opnieuw sterk bevoogen was. Aanvankelijk oplopend tot 2,92½, trad later een reactie in, die echter onophoudelijk onderbroken werd en ten slotte eindigde in een nieuwe hausse, welke den koers heden op 2,97 bracht. Pesos onzeker, maar zonder verheffing van koers. Indië 95½ à 96.

KOERSEN IN NEDERLAND.

Data	Londen	Parijs	Berlijn	Weenen	Brussel	New York
30 Mei 1921.	11.27½	23.90	4.61½	0.67	23.90	2.91¼
31 „ 1921.	11.28½	24.—	4.67	0.67	23.97½	2.917/8
1 Juni 1921.	11.31½	24.37½	4.61	0.67½	24.35	2.91½
2 „ 1921.	11.32	24.32½	4.53½	0.66	24.32½	2.90¾
3 „ 1921.	11.31½	24.20	4.55	0.64	24.12½	2.91¾
4 „ 1921.	11.30½	24.15	4.56½	0.66	—	—
Laagste d. w. 1)	11.25½	23.85	4.50	0.62½	23.82½	2.88
Hoogste „ „ 1)	11.32½	24.45	4.65	0.70	24.42½	2.92½
28 Mei 1921.	11.24½	24.02½	4.61	0.70	24.17½	2.87¾
21 Mei 1921.	11.13	24.35	4.69	0.70	24.42½	2.77¾
Muntpariteit	12.10½	48.—	59.26	50.41	48.—	2.48¾

*) Noteering te Amsterdam. **) Noteering te Rotterdam.
 1) Particuliere opgave. 2) Noteering van 27 Mei 1921. 3) Idem v. 20 Mei

Data	Stockholm	Kopenhagen	Christiantia	Zwitserland	Spanje	Bataavia
30 Mei 1921	66.55	51.40	44.25	50.90	37.85	95½-96
31 „ 1921	66.80	51.50	44.75	50.85	38.—	95½-96
1 Juni 1921	66.80	51.60	44.75	51.—	38.10	95½-96
2 „ 1921	66.90	51.70	44.25	51.05	38.15	95½-96
3 „ 1921	66.80	51.65	44.50	50.95	38.15	95½-96
4 „ 1921	66.90	51.70	44.40	50.90	38.10	95½-96
L'ste d. w. 1)	66.30	51.—	44.—	50.65	37.75	95½
H'ste „ „ 1)	67.—	51.85	44.90	51.10	38.30	96
28 Mei 1921	66.35	51.25	44.15	50.80	37.70	95½-96
21 Mei 1921	65.90	50.95	44.60	50.10	37.70	95¾-96½
Muntpariteit	66.67	66.67	66.67	48.—	48.—	100

*) Noteering te Amsterdam. 1) Particuliere opgave.

Termijnnoteeringen der Valuta-Kas.

Ecarts tusschen termijnnoteering en contanten koers (week van 30 Mei—3 Juni 1921.)

Londen.	Ult. Juni	Ult. Juli	Ult. Augustus
Hoogste B Koers	disagio ¼ ct.	disagio ⅜ ct.	disagio ⅝ ct.
Laagste B „	gelijk z. koers	gelijk z. koers	gelijk z. koers
Hoogste L „	disagio ¼ ct.	disagio ¼ ct.	disagio ¼ ct.
Laagste L „	gelijk z. koers	gelijk z. koers	gelijk z. koers

New-York.	Ult. Juni	Ult. Juli	Ult. Augustus
Hoogste B Koers	disagio ½ ct.	disagio 1 ct.	disagio 1½ ct.
Laagste B „	„ ¼ „	„ ⅝ „	„ 1 „
Hoogste L „	„ ½ „	„ 1 „	„ 1½ „
Laagste L „	„ ¼ „	„ ¼ „	„ ½ „

Parijs.	Ult. Juni	Ult. Juli	Ult. Augustus
Hoogste B Koers	agio 4 ct.	agio 6½ ct.	agio 12 ct.
Laagste B „	gelijk z. koers	„ 2½ „	„ 5 „
Hoogste L „	agio 2½ ct.	„ 7½ „	„ 7½ „
Laagste L „	„ 2 „	„ 2½ „	„ 2½ „

België.	Ult. Juni	Ult. Juli	Ult. Augustus
Hoogste B Koers	agio 7½ ct.	agio 12½ ct.	agio 15 ct.
Laagste B „	„ 1½ „	„ 5 „	„ 9 „
Hoogste L „	„ 7½ „	„ 12½ „	„ 15 „
Laagste L „	„ 2½ „	„ 7½ „	„ 12½ „

Berlijn.	Ult. Juni	Ult. Juli	Ult. Augustus
Hoogste B Koers	agio 2 ct.	agio 4 ct.	agio 6 ct.
Laagste B „	„ 1 „	„ 2 „	„ 5 „
Hoogste L „	„ 2 „	„ 5 „	„ 8 „
Laagste L „	„ ½ „	„ 3 „	„ 5 „

KOERSEN TE NEW YORK.

Data	Cable Lond. (in \$ per £)	Zicht Parijs (in cts. p. frs.)	Zicht Berlijn (in ct. p. Mk.)	Zicht Amsterd. (in cts. p. gld.)
7 Juni. 1921	3.85.50	8.21	1.54	34.10
Laagste d. week	3.85.50	8.21	1.54	34.10
Hoogste „ „	3.92.—	8.47	1.58	34.65
28 Mei. 1921	3.88.87	8.22	1.57	34.40
21 „ „ 1921	4.00.—	8.75	1.68	36.93
Muntpariteit	4.86.67	5.18¼	95¼	40¾

KOERSEN VAN DE VOLGENDE PLAATSEN OP LONDEN

Plaatsen en Landen	Noteerings-eenheden	20 Mei 1921	27 Mei 1921	28 Mei/3 Juni '21 Laagste	3 Juni 1921 Hoogste
Alexandrië ..	Piast. p. £	977/16	977/16	977/16	9715/32
*B. Aires 1) ..	d. p. \$	425/8	45¼	44	465/8
Calcutta	£ p. rup.	1/3½	1/37/32	1/37/16	1/3½
Hongkong ..	id. p. \$	2/5¼	2/6¾	2/5¼	2/6¾
Lissabon	d. per Mil.	5½	6	5½	6½
Madrid	Peset. p. £	29.62½	29.72½	29.55	29.85
*Montevideo 1)	d. per \$	415/8	43½	42½	44¾
Montreal	\$ per £	4.46¼	4.37½	4.34	4.39
*R.d.Janeiro. d. per Mil.		8½	89/16	87/16	89/16
Rome	Lires p. £	72.00	73¾	73¼	75
Shanghai....	£ p. tael	3/2¼	3/31/32	3/2	3¼
Singapore ..	id. p. \$.	2/3¾	2/3¾	2/37/32	2/3¾
*Valparaiso ..	peso p. £	33.30	33.50 1)	33.20	35.40
Yokohama ..	£ per yen	2¼5/8	2/51/32	2/5	2/5¼

*Koersen der voorafgaande dagen. 1) Telegrafisch transfert.
 2) Noteering van 26 Mei 1921.

NOTEERING VAN ZILVER

Noteering te Londen	te New York
4 Juni 1921	337/8
28 Mei 1921	34
21 „ 1921	33¼
14 „ 1921	337/8
5 Juni 1920	56¾
7 Juni 1919	53¾
20 Juli 1914	2411/16

1) Noteering van 6 Juni.

NEDERLANDSCHE BANK.

Verkorte Balans op 6 Juni 1921

Activa.		
Binnenl. Wis-sels, Prom., enz. in disc.	H.-bk. /143.687.796,62 B.-bk. „ 23.199.767,95 Ag.sch. „ 78.175.432,03	245.062.996,60
Papier o. h. Buitenl. in disconto	—	—
Idem eigen portef.	f 48.613.719,—	—
Af: Verkocht maar voor de bk. nog niet afgel.	—	48.613.719,—
Beleeningen op onderp.	H.-bk. f 61.740.931,78½ incl. vrsch. B.-bk. „ 14.146.522,94 in rek.-crt. Ag.sch. „ 98.616.039,17	174.503.493,89½
Op Effecten	f 168.261.293,89½	—
Op Goederen en Spec.	6.242.200,—	174.503.493,89½
Voorschotten a. h. Rijk	—	12.562.927,43
Munt en Muntmateriaal	Munt, Goud f 56.237.400,— Muntmat., Goud .. „ 549.727.786,67	605.965.186,67
Munt, Zilver, enz.	12.656.507,12	—
Muntmat., Zilver	—	618.621.643,79
Effecten	Bel. v. h. Res.fonds .. f 4.774.685,12½ id. van 1/5 v. h. kapit. „ 3.878.652,87½	8.653.338,—
Geb. en Meub. der Bank	—	3.594.000,—
Diverse rekeningen	—	19.908.207,42½
		f 1.131.510.326,14
Passiva.		
Kapitaal	—	20.000.000,—
Reservefonds	—	5.000.000,—
Bankbiljetten in omloop	—	1.027.707.185,—
Bankassigtiën in omloop	—	941.368,63
Rek.-Cour. } Het Rijk f	—	—
saldo's: } Anderen ..	69.430.518,06½	69.430.518,06½
Diverse rekeningen	—	8.481.191,44½
		f 1.131.510.326,14

NED. BANK 6 Juni 1921 (vervolg).

Beschikbaar metaalsaldo..... f 398.268.383,68
 Op de basis van $\frac{2}{5}$ metaaldekking, 178.652.556,74^{1/2}
 Minder bedragaan bankbiljetten in omloop
 dan waartoe de Bank gerechtigd is... , 1.991.341.915,—

Verschillen met den vorigen weekstaat:

	Meer	Minder
Disconto's	20.019.634,35 ^{1/2}	
Buitenlandsche wissels....		80.920,—
Beleeningen		9.422.381,36
Goud	70,—	
Zilver		408.390,51
Bankbiljetten		1.857.645,—
Part. Rek.-Crt. saldo's....	11.616.736,84	

Voornaamste posten in duizenden guldens.

Data	Goud	Zilver	Bankbiljetten	Andere opschbb. schulden
6 Juni 1921.....	605.965	12.657	1.027.707	70.372
30 Mei 1921.....	605.956	13.065	1.029.565	60.227
23 „ 1921.....	605.948	13.139	1.025.158	86.076
17 „ 1921.....	605.948	13.172	1.051.441	77.959
9 „ 1921.....	605.948	13.402	1.082.722	58.949
7 Juni 1920.....	635.806	12.888	1.024.701	147.574
7 Juni 1919.....	661.969	8.175	1.015.654	79.187
25 Juli 1914.....	162.114	8.228	310.437	6.198

Data	Totaal bedrag disconto's	Hervan Schatkistpromessen rechtstreeks	Beleeningen	Beschikbaar Metaal-saldo	Dekings-percentage
6 Juni 1921	245.063	80.700	174.503	398.268	56
30 Mei 1921	225.043	69.800	183.928	400.334	57
23 „ 1921	262.675	106.000	175.346	396.102	56
17 „ 1921	276.585	114.000	192.836	392.504	55
9 „ 1921	272.644	114.000	208.657	390.278	54
7 Juni 1920	150.361	50.000	299.947	413.722	55
7 Juni 1919	118.617	72.000	216.039	450.799	61
25 Juli 1914	67.947	14.300	61.686	43.521	75

¹⁾ Op de basis van $\frac{2}{5}$ metaaldekking.

Uit de bekendmaking van den Minister van Financien blijkt, dat uitstonden op:

	30 Mei 1921	6 Juni 1921
Aan schatkistpromessen..	f 445.840.000,—	f 452.950.000,—
waarvan rechtstreeks bij de Ned. Bank geplaatst	„ 69.800.000,—	„ 80.700.000,—
Aan schatkistbiljetten ..	„ 118.973.000,—	„ 131.137.000,—
Aan zilverbons	„ 41.441.601,50	„ 42.967.644,50

JAVASCHE BANK.

Voornaamste posten in duizenden guldens. De samengetrokken cijfers der laatste weken zijn telegraphisch ontvangen.

Data	Goud	Zilver	Bankbiljetten	Andere opschbb. schulden
28 Mei 1921.....	240.000		309.000	134.500
21 „ 1921.....	238.750		308.000	132.500
14 „ 1921.....	239.750		316.000	126.500
23 April 1921.....	225.219	13 231	316.829	154.537
16 „ 1921.....	224.918	12.923	322.194	155.419
9 „ 1921.....	224.945	12.589	326.758	150.495
2 „ 1921.....	224.970	12.400	326.869	145.630
29 Mei 1920.....	191.823	5.200	322.510	130.804
31 Mei 1919.....	126.806	7.907	221.973	106.569
25 Juli 1914.....	22.057	31.907	110.172	12.634

Data	Disconto's	Wissels, buiten N.-Ind. betaalbaar	Beleeningen	Diverse rekeningen ¹⁾	Beschikbaar metaal-saldo	Dekings-percentage
28 Mei 1921		189.000		***	151.300	54
21 „ 1921		197.500		***	150.650	54
14 „ 1921		196.000		***	151.250	54
23 Apr. 1921	38.004	23.108	94.662	32.710	144.440	51
16 „ 1921	37.733	23.121	99.810	34.162	142.563	50
9 „ 1921	37.163	23.102	102.621	34.094	142.349	50
2 „ 1921	37.267	23.771	103.486	30.929	143.120	50
29 Mei 1920	19.679	23.731	158.495	34.318	106.546	43
31 Mei 1919	8.189	18.717	74.502	13.047	69.230	41
25 Juli 1914	7.259	6.395	47.934	2.228	4.842	44

¹⁾ Sluitpost der activa. ²⁾ Op de basis van $\frac{2}{5}$ metaaldekking.

DE SURINAAMSCHE BANK.

Voornaamste posten in duizenden guldens.

Data	Metaal	Circulatie	Andere opschbb. schulden	Disconto's	Dto. rekeningen ¹⁾
23 April 1921 ..	1.129	2.126	928	2.081	392
16 „ 1921 ..	1.127	2.235	885	2.059	399
9 „ 1921 ..	1.126	2.268	708	2.049	388
2 „ 1921 ..	1.120	2.246	863	2.059	425
24 April 1920 ..	1.061	1.708	944	1.740	655
26 April 1919 ..	997	1.315	848	1.341	205
25 Juli 1914 ..	645	1.100	560	735	396

¹⁾ Sluitpost der activa.

BUITENLANDSCHE BANKSTATEN.

BANK VAN ENGELAND.

Voornaamste posten, onder bijvoeging der Currency Notes, in duizenden pond sterling.

Data	Metaal	Circulatie	Currency Notes.		
			Bedrag	Goudd.	Gov. Sec.
31 Mei 1921	128.363	129.095	330.998	28.500	295.553
25 „ 1921	128.350	127.808	333.165	28.500	297.604
18 „ 1921	128.361	128.195	338.008	28.500	302.176
11 „ 1921	128.363	128.768	337.726	28.500	302.069
2 Juni 1920	114.459	113.807	351.051	28.500	331.186
4 Juni 1919	86.935	78.195	346.277	28.500	330.335
22 Juli 1914	40.164	29.317	—	—	—

Data	Gov. Sec.	Other Sec.	Public Depos.	Other Depos.	Reserve	Dekings-perc. ¹⁾
31 Mei '21	68.556	81.259	16.596	133.170	17.718	11,83
25 „ '21	38.106	88.140	16.419	112.060	18.992	14,78
18 „ '21	39.931	81.010	16.517	105.296	18.616	15,30
11 „ '21	49.186	78.903	14.861	113.561	18.045	14,05
2 Juni '20	66.618	80.587	21.242	127.322	19.102	12,90
4 Juni '19	58.721	80.801	21.441	127.532	27.190	18,24
22 Juli '14	11.005	33.633	13.735	42.158	29.297	52 $\frac{1}{2}$

¹⁾ Verhouding tusschen Reserve en Deposits.

DUITSCHER RIJKBANK.

Voornaamste posten, onder bijvoeging der Darlehenskassenscheine, in duizenden Mark.

Data	Metaal	Daarvan Goud	Kassenscheine	Circulatie	Dekings-perc. ¹⁾
31 Mei '21	1.101.056	1.091.574	14.361.888	71.838.866	22
21 „ '21	1.100.735	1.091.571	16.749.523	69.724.433	26
14 „ '21	1.100.012	1.091.578	20.525.076	70.834.179	31
7 „ '21	1.100.275	1.091.577	22.967.097	71.114.541	34
31 Mei '20	1.093.933	1.077.663	15.906.889	50.016.732	34
31 Mei '19	1.536.482	1.516.111	8.068.767	28.244.915	34
23 Juli '14	1.691.398	1.356.857	65.479	1.890.895	93

¹⁾ Dekking der circulatie door metaal en Kassenscheine.

Data	Wissels	Rek. Cit.	Darlehenskassenscheine	
			Totaal uitgegeven	In kas bij de Reichsbank
31 Mei 1921	64.763.540	14.093.693	23.458.100	14.295.100
21 „ 1921	57.272.807	11.557.786	26.096.700	16.684.400
14 „ 1921	58.753.329	15.068.650	29.860.400	20.447.800
7 „ 1921	56.799.257	14.980.623	32.490.700	22.903.000
31 Mei 1920	42.496.914	13.473.807	29.553.100	15.865.800
31 Mei 1919	28.656.472	9.987.875	19.134.800	8.047.600
23 Juli 1914	750.892	943.964	—	—

OOSTENRIJKSCH-HONGAARSCHE BANK.

Voornaamste posten in duizenden Kronen.

Data	Metaal- en goudwissels	Disc. en beleeningen	Bijz. schuld Oostenrijk en Hongarije	Bankbiljetten	Rek. Cit. saldi
15 Nov. '20 ¹⁾	325.730	37.782.521	32.954.000	74.121.378	9.497.833
31 Oct. '20	321.121	36.474.610	32.954.000	72.902.605	9.930.245
7 Feb. '20	290.428	19.251.400	32.954.000	56.294.022	6.057.646
31 Jan. '20	291.083	19.162.543	32.954.000	56.772.802	6.220.536
15 Nov. '19	325.097	14.742.052	32.954.000	50.582.595	7.235.850
23 Juli '14	1.589.267	954.356	—	2.159.759	291.270

¹⁾ waarvan 222.669 goud, 46.598 buitenlandsche goudwissels en 56.463 munt en muntmateriaal zilver.

BANK VAN FRANKRIJK.

Voornaamste posten in duizenden francs.

Data	Goud	Waarvan in het Buitenland	Zilver	Te goed in het Buitenland	Buit.gew. voorsch. a/d. Staat
2 Juni '21	5.519.002	1.948.367	272.594	665.139	26.400.000
26 Mei '21	5.518.503	1.948.367	272.334	672.062	26.200.000
19 „ '21	5.518.281	1.948.367	271.844	664.547	26.300.000
12 „ '21	5.518.074	1.948.367	271.755	661.548	26.450.000
3 Juni '20	5.587.778	1.978.278	240.374	692.888	26.500.000
5 Juni '19	5.570.045	1.978.278	306.585	827.479	23.200.000
23 Juli '14	4.104.390	—	639.620	—	—

Data als boven.	Wissels	Uitgestelde Wissels	Beleening	Bankbil-jetten	Rek. Crt. Particulieren	Rek. Crt. Staat
	2.845.595	109.504	2.173.248	38.392.006	3.871.138	45.250
	2.592.732	113.056	2.150.290	38.233.195	3.018.711	22.602
	2.869.549	117.835	2.162.387	38.454.998	2.910.888	46.588
	2.628.119	121.147	2.195.450	38.741.680	2.964.531	46.272
	2.092.636	535.794	1.804.507	38.172.922	3.729.020	49.363
	941.436	842.766	1.249.831	34.370.877	3.503.048	28.546
	1.541.080	—	769.400	5.911.910	942.570	400.590

BANQUE NATIONALE DE BELGIQUE.

Voornaamste posten in duizenden francs.

Data	Metaal incl. buitl. sald.	Beleening van buitl. vorder.	Beleening van prom. d. provinc.	Binn. wissels en beleen.	Circulatie	Rek. Crt. partic.
2 Juni '21	335.035	84.653	480.000	780.088	6.160.552	363.813
26 Mei '21	334.857	84.653	480.000	833.024	6.141.082	484.478
19 „ '21	334.926	84.653	480.000	814.523	6.155.755	448.918
11 „ '21	335.009	84.653	480.000	814.890	6.176.829	447.709
3 Juni '20	353.349	84.653	480.000	775.143	5.105.552	1.456.941

VEREENIGDE STATEN VAN NOORD-AMERIKA.
FEDERAL RESERVE BANKS.

Voornaamste posten in duizenden dollars.

Data	Goudvoorraad			Zilver etc.	F.R. Notes in circulatie
	Totaal bedrag	Dekking F.R. Notes	In het buitl.		
11 Mei '21	2.363.553	1.535.359	—	174.220	2.804.933
4 „ '21	2.343.358	1.496.914	—	176.540	2.828.586
27 Apr. '21	2.317.569	1.481.404	—	187.194	2.830.118
22 „ '21	2.298.071	1.481.410	—	194.733	2.856.700
14 Mei '20	1.939.141	1.266.003	112.781	139.252	3.083.234
16 Mei '19	2.715.837	1.291.659	—	70.020	2.532.039

Data	Wissels	Totaal Deposito's	Gestort Kapitaal	Algem. Dekkingsperc. 1)	Percent. Gouddekking circul. 2)
11 Mei '21	2.111.994	1.738.413	102.033	55,9	68,8
4 „ '21	2.160.547	1.728.941	101.857	55,3	67,7
27 Apr. '21	2.167.348	1.725.899	101.235	55,0	67,2
22 „ '21	2.218.308	1.749.351	101.231	54,1	65,8
14 Mei '20	2.964.582	2.646.800	93.107	42,2	46,6
16 Mei '19	2.223.657	2.574.670	82.397	51,1	62,9

1) Verhouding tusschen: den totalen goudvoorraad, zilver etc., en de opeisbare schulden: F. R. Notes en netto deposito's. 2) Na aftrek van 35 pCt. der totale dekkingsmiddelen als dekking voor de netto deposito's.

PARTICULIERE BANKEN AANGESLOTEN BIJ HET
FED. RES. STELSEL.

Voornaamste posten in duizenden dollars.

Data	Aantal banken	Totaal uitgezette gelden en beleggingen	Reserve bij de F. R. banks	Totaal deposito's	Waarvan time deposits
4 Mei '21	821	12.253.990	1.260.955	13.365.884	2.941.238
27 Apr. '21	821	12.248.694	1.245.389	13.327.799	2.938.468
22 „ '21	821	12.289.039	1.240.344	13.318.745	2.937.916
15 „ '21	820	12.364.589	1.269.570	13.516.300	2.923.716
7 Mei '20	809	17.075.646	1.373.730	14.171.546	2.637.738
9 Mei '19	771	14.603.951	1.295.776	12.735.788	1.737.702

Aan het eind van ieder kwartaal wordt een overzicht gegeven van enkele niet wekelijks opgenomen bankstaten.

EFFECTENBEURZEN.

Amsterdam, 6 Juni 1921.

Het schijnt wel, alsof thans reeds op de internationale beurzen een vacantiestemming is ingetreden. En ook in de politieke regionen is het zeer veel rustiger geworden, hetgeen ongetwijfeld een kalme houding der beurzen in de hand werkt. Algemeen heeft men thans het oog gevestigd op de afwikkeling der Duitsche verplichtingen en waar de eerste termijn glad van stapel is geloopt koestert men gegronde verwachting, dat ook voor de eerstvolgende termijnen geen gevaar behoeft te bestaan. Te minder, omdat nu het Duitsche ministerie als het ware is ingesteld op het herstel van het land, met in acht name van de bepalingen van het vredesverdrag. Een speciale Minister voor den weder-opbouw, Rathenau, is benoemd en men wacht met spanning af, welke maatregelen deze bewindsman zal nemen, om zijn land op te werken, de geweldige belastingen te innen en toch alle werkkraacht tot het uiterste op te voeren. Blijkens de stemming op 'de beurs te Berlijn staat men optimistisch tegenover de naaste toekomst te dezen opzichte. Weliswaar is men er zich volkomen van bewust, dat zeer groote bedragen uit de winsten uitgekeerd zullen moeten worden, doch aan den anderen kant heeft men een gevoel van geruststelling verkregen, doordat men nu althans een basis heeft, waarop men verder kan opbouwen. Speciaal industrieele waarden werden in de afgelopen week te Berlijn gevraagd, weliswaar ten deele als gevolg van interne aangelegenheden (kapitaals-uitbreidingen, enz.) doch toch ook in verband met de betere opvattingen, die men met betrekking tot de industrie in het algemeen heeft.

Merkwaardig is het, dat de waarde van de Reichsmark in het buitenland zoo stabiel is gebleven. Wel hebben de vreemde deviezen te Berlijn nogal gevarieerd, doch waar dit anders onmiddellijk weerklank vond in een omgekeerd evenredige houding van de Mark op vreemde plaatsen of in een wijziging van de waarde der z.g. valutafondsen te Berlijn, is hiervan thans geen sprake geweest. Vermoedelijk is ingrijpen van de Reichsbank of van invloedrijke financieele kringen in Duitschland aan deze houding niet vreemd.

Te Wenen is de belangrijkheid van de beurs sterk ingekrompen, voornamelijk, nadat een zekere selectie bij het verstrekken van gelden toegepast is geworden. Ook de indiening van de staatsbegroting heeft een druk op de beurs uitgeoefend. Deze begroting staat dan ook geheel in het teeken van de „Defizit-Wirtschaft”, waarbij echter de waarde-verniedering van het geld een hoofdrol speelt. Want op de begroting paraisseeren verschillende posten als uitgaven, die zeer veel geringer zouden worden, indien de koers van de Oostenrijksche kroon zich eenigermate zou kunnen herstellen. Zou b.v. de waarde van de kroon verdubbelen (hetgeen op het tegenwoordig niveau nog niet zoo veel te beteekenen zou hebben), dan alleen zouden reeds de kosten voor de levensmiddelen-voorziening ongeveer 9 1/2 milliard kronen minder worden. In dit verband wordt dan ook in de toelichting der begroting gezegd, dat de meest krachtdadige hulp verleend zou kunnen worden door een ingrijpen van den Volkenbond. In Oostenrijk zelf echter geloof ik niet al te sterk aan een dergelijke hulp en tracht men voorloopig zich zelve te helpen. Hoe uitermate moeilijk het echter is, bezuinigingen van eenigen omvang door te voeren, moge wel blijken uit de omstandigheid, dat het kleine Oostenrijk, zonder eenig achterland, een leger van niet minder dan 264.467 staats-beambten heeft te onderhouden, die gemiddeld per hoofd Kr. 90.000 per jaar verdienen en die zich met hand en tand tegen iedere loons-verlaging, ontslag, e.d. verzetten. Eenige weken geleden zijn nog maatregelen genomen ten aanzien van lotsverbetering dezer staats-ambtenaren, hetgeen een nieuwe uitgave van kr. 9 milliard per jaar zal eischen, welk bedrag in de hiervoren bedoelde begroting nog niet eens opgenomen is. Het officieele deficit bedraagt thans Kr. 25,41 milliard kronen, waarvoor de dekking in nieuwe belastingen en in crediet-operaties gevonden zal moeten worden.

Te Londen is de markt zeer kalm gebleven, nog steeds onder den invloed van de mijnwerkersstaking. Opnieuw zijn eenige voorstellen der mijnheerenaars door de werknemers als onaannemelijk verklaard en nog steeds is het einde van het conflict niet te zien. Inmiddels is een groot gedeelte van de visschersvloot opgelegd, omdat bunkerholen uit de Engelsche mijnen niet verstrekt kunnen worden en de bootwerkers dreigen met verhindering der lossing, indien buitenlandsche kolen worden gebruikt. De gasfabrieken krijgen ook geen nieuw materiaal meer en hebben de instructie ontvangen hun voorraden tot fabricatie van watergas aan te wenden. De industrie tracht zich te behelpen met vloeibare brandstof, doch in vele gevallen zijn

hiervoor kostbare verbouwingen en veranderingen aan de machines noodig. Onder deze omstandigheden zou het wel een wonder zijn geweest, indien de beurs te Londen toch een opgewekt verloop zou hebben gehad. Men kan echter niet zeggen, dat de tendens bepaald flauw is geweest.

Te Parijs is de stemming op sommige dagen zeer lusteloos geweest, voornamelijk als gevolg van enkele moeilijkheden, bij de jongste liquidatie ontstaan. De beurs heeft zich echter hierdoor niet al te zeer laten neerdrukken, waar alles er op wijst, dat men in Frankrijk hard werkt aan den weder-opbouw van het land. Niet alleen de van Duitschland te ontvangen sommen zullen hiervoor aangewend worden; ook de politieke en militaire invloed, die Frankrijk zich in sommige deelen der wereld heeft weten te veroveren, wordt aan dit doel dienstbaar gemaakt. Met name is men doende in Polen vasten voet te verkrijgen. In de onderhandelingen, die thans te Parijs worden gevoerd omtrent het Fransch-Poolsche handelsverdrag, is een groot aantal voorrechten voor Frankrijk op den voorgrond gesteld. Met name hebben de Fransche onderhandelaars getracht prerogatieven te verkrijgen ten aanzien van den import van luxe-artikelen, speciaal van zijde. Voorts heeft Frankrijk op petroleumgebied reeds grooten invloed verkregen; men neemt aan dat 53 pCt. van de aandelen van alle in Polen werkzame petroleumondernemingen zich in Fransche handen bevindt. Indien Polen het handelsverdrag ondertekent, verkrijgt dit land een leening van 200 miljoen Fransche Francs, waarvan echter 120 miljoen Francs in militaire uitrustingsstukken en slechts 80 miljoen in contanten zal worden betaald. Op het oogenblik is het nog niet bekend, of tot onderteekening op deze voorwaarden zal worden overgegaan. Het is echter niet aan te nemen, dat de Fransche eischen verminderd zullen worden, vooral niet na de plaats gehad hebbende voorvallen in Opper-Silezië.

Te New York is men eerder aan den lusteloozen kant gebleven. Speciaal werkte het ontstemmend, dat de situatie van de spoorwegen nog steeds zoo ongunstig is gebleven. Een commissie uit het Congres houdt thans beraadslagingen, die wellicht tot een tariefverhoging voor de spoorwegen zullen leiden. Indien dit niet wordt toegestaan, wordt de toestand voor vele systemen niet minder dan critiek, voornamelijk omdat thans geen gelden voor verbeteringen en onderhoud in de open markt opgenomen kunnen worden, om nog niet eens te spreken van uitbreidingen. Welke lasten de diverse ondernemingen in den laatsten tijd moeten dragen, wordt geïllustreerd door de uitlatingen van den President der Southern Pacific, die o.a. mededeelde, dat bij zijn maatschappij alleen de loonen in het jaar 1920 873 miljoen dollar meer vereischten dan in het voorafgaande jaar. Ook is thans naar voren gekomen, dat de Regeering met de exploitatie der spoorwegen een nog veel grooter verlies heeft geleden, dan oorspronkelijk was geraamd. Men had namelijk getaxeerd, dat een totaal van 900 miljoen dollar bijgelegd moest worden; de algemeene directeur Davis heeft thans echter bekend gemaakt, dat ten minste 1200 miljoen dollar benodigd zijn. In totaal waren 555 spoorwegmaatschappijen overgenomen en eerst in 149 gevallen heeft de eindafrekening plaats gehad, zoodat zelfs het laatstgenoemde zeer hooge bedrag wellicht nog voor uitbreiding vatbaar is.

Ten o.n.z. hebben zich deze week unieke gebeurtenissen voorgedaan. Deze zijn voortgekomen uit de omstandigheid, dat primo de Minister van Financiën, onder wiens oppertoezicht de beurs sedert 1914 ressorteert, heeft geweigerd het besluit van de Vereeniging voor den Effectenhandel, waarbij de Zaterdag en in Juni en September ook tot vacatiedagen waren bepaald, te sanctionneeren, secundo deze ministerieele beslissing zeer laat ter kennis der beursleden is gebracht en nog bovendien op een wijze, die sterk de ontstemming heeft gewekt. Na eenige demonstraties tegen den vertegenwoordiger des Ministers ter beurse op Dinsdag en Vrijdag (de eenige dagen, waarop genoemde functionaris de beurs bezoekt), kwam Zaterdag j.l. het verzet en de verontwaardiging tot uiting in een vrijwel unanieme weigering om affaires tot stand te brengen, zoodat op dien dag het schouwspel werd vertoond, dat de beurs geopend was en de officieele prijscourant verscheen, echter zonder één enkele transactie en, zonder eenige notering. Inmiddels zijn van andere zijde, o.a. door de Vereeniging van Effectenhandelaren te Rotterdam, stappen ondernomen, om den Minister tot herroeping van zijn besluit te brengen.

Men kan er wel van overtuigd zijn, dat, indien de handel ter beurse van grooten omvang ware geweest, noch het besluit der Vereeniging voor den Effectenhandel tot sluiting op de voornoemde Zaterdag was genomen, noch de demonstratie tegen 's Ministers beslissing een zoo ernstigen vorm had bereikt. Het is dan ook waar, dat de han-

del allerwegen tot een minimum is ingekrompen en dat de affaires, die nog plaats vinden, niet hun oorsprong vinden in orders van het publiek, hetzij voor belegging of voor speculatie, doch voor het grootste gedeelte voortspruiten uit handel van professionals.

Voor staatsfondsen bestond wel eenige animo en de koersen onzer inheemsche soorten konden dan ook alle vrij krachtig in prijs verbeteren, mede in verband met den voortdurend dalenden koers van geld op prolongatie. Voor een deel staat deze lage rentevoet in verband met de uiterst kleine omzettingen, voor een ander deel met het bestaan van een groote contramine-partij, waardoor alle stukken der haussiers gemakkelijk kunnen worden uitgeleend. Op deze stukken genomen prolongatiegelden worden dan natuurlijk afgelost en nieuwe vraag naar geld is zoo goed als uitgesloten.

Ook buitenlandsche beleggingswaarden konden zich in goede belangstelling verheugen; speciaal voor gemeentelijke leeningen der Noorsche landen bestond vrij omvangrijke vraag.

	31 Mei.	3 Juni	6 Juni	Rijzing of daling.
5 % Ned. W. Sch. 1918	91 ⁷ / ₁₆	91 ¹ / ₄	91 ¹¹ / ₁₆	+ ¹ / ₄
4 ¹ / ₂ % " " " 1916	89 ³ / ₁₆	89 ⁷ / ₈	90	+ ¹³ / ₁₆
4 % " " " 1916	83 ¹ / ₄	83 ¹ / ₄	83 ¹ / ₈	- ¹ / ₈
3 ¹ / ₂ % " " "	71	72	72 ¹ / ₂	+ ¹ / ₂
3 % " " "	60 ³ / ₈	61 ⁹ / ₁₆	62	+ ¹ / ₈
2 ¹ / ₂ % Cert. N. W. S.	50 ⁷ / ₈	51 ¹⁴ / ₁₆	51 ³ / ₄	+ ⁷ / ₈
5 % Oost-Indië 1915	90 ¹ / ₂	91 ¹ / ₄	91 ¹ / ₄	+ ³ / ₄
6 % " " 1919	94	94 ¹ / ₂	94 ¹ / ₂	+ ¹ / ₂
4 % Oostn. Kronenrente	3 ⁷ / ₁₆	3	3	- ⁷ / ₁₆
5 % Rusland 1906	8 ³ / ₄	8 ³ / ₄	8 ³ / ₄	
4 % Rusl. bij Hope & Co.	8 ¹ / ₁₆	9 ⁷ / ₈	9 ⁹ / ₈	+ ¹ / ₁₆
4 ¹ / ₂ % China Goud 1898 ..	61 ³ / ₈	62 ³ / ₈	62 ⁹ / ₁₆	+ ¹⁶ / ₁₆
4 % Japan 1899	55	55	55	
4 % Argentinië Buiten..	53 ¹ / ₈	52 ⁷ / ₈	52 ⁷ / ₈	- ¹ / ₄
5 % Brazilië 1895	50	50 ¹ / ₄	51 ¹ / ₂	+ ¹ / ₂
7 % Staatsspoor	104 ⁷ / ₁₆	104 ¹ / ₄	104 ⁷ / ₁₆	
7 % Amsterdam	102 ¹ / ₂	102	102	- ¹ / ₂

De suikermarkt is gedeceerd flauw gebleven. Niet alleen is de notering voor Cubasuiker te New York gedaald tot een peil, dat zelfs onder dat van vóór 1914 is gekomen, ook de Javasuikerprijs beweegt zich in dezelfde richting. Wel is het een beter teken, dat althans van enkele kleine afdoeningen melding kan worden gemaakt, doch deze transacties worden afgesloten tot zoo lage prijzen, dat van eenige winstmarge thans reeds zoo goed als geen sprake meer is. Hierbij komt de voortdurende bedreiging van goede oogsten uit den Europeeschen bietsuikeraanplant, zoodat het uitstekend te verklaren is, dat zelfs de zeer moeie dividenden, die thans nog op rekening van het boekjaar 1920 voor sommige maatschappijen worden gedeclareerd (o.a. keert de Javasche Cultuur Maatschappij over dat jaar een dividend van 96 pCt. uit) volmaakt veronachtzaamd worden. Men beschouwt deze uitkeeringen in het algemeen als de laatste van een reeks hooge of vrij hooge dividenden en ziet de naaste toekomst niet al te rooskleurig in. Bovendien doet de contramine voortdurend aanvallen op die fondsen, die nog eenig herstel aantoonen, hetgeen zeer zeker niet in staat is een gunstige stemming te voorschijn te roepen.

Ook voor petroleum is de tendens zwak gebleven. De Koninklijke Petroleum Maatschappij heeft thans een slot-dividend van 25 pCt. aangekondigd, zoodat in totaal een dividend van 40 pCt. tot uitkeering zal komen. Hoewel dit iets hooger is, dan de beurs algemeen had verwacht, is hiervan geen gunstige invloed uitgegaan. Zeer voorbijgaand konden de koersen iets monteeren, om vrijwel onmiddellijk daarna weder terug te vallen. Ter beurse oordeelt men de wereldpositie van petroleum niet al te optimistisch, te meer, omdat de prijsval in dit artikel nog niet zoo heftig is geweest. Bovendien weet men, dat de Koninklijke Petroleum Mij. de gelegenheid afwacht om een nieuwe emissie door te voeren en hoewel dit in den regel een hausse-motief voor deze aandelen vormt, vrees men, dat de gelegenheid nog te lang op zich zal doen wachten, om dit thans reeds in een hooger koers te verdisconteeren.

In verband met deze algemeene tendens zijn ook aandelen Geconsolideerde Hollandsche Petroleum Mij. iets teruggelopen, hoewel hier de stemming toch eerder prijshoudend is gebleven. Bepaald opgewekt waren aandelen Orion in verband met gunstige dividend-geruchten en mededeelingen omtrent goede bedrijfsresultaten.

De rubbermarkt was gedurende het grootste gedeelte van de berichtperiode ongeantimeerd gestemd, doch kon tegen het slot iets in herstel komen in verband met een lichte verbetering voor het ruwe product te Londen. Bovendien

wijst voor het eerst sinds langen tijd de zichtbare voorraad te Londen een vermindering aan.

Tabakswaarden bleven zonder veel variaties, doch vast. De inschrijvingen hebben uitnemend resultaten opgeleverd, zoodat de koersverbetering der betrokken fondsen zich geheel heeft kunnen handhaven en voor enkele soorten zelfs opnieuw accessen te boeken zijn geweest.

Daarentegen waren industriële papieren sterk gedrukt, met name aandelen Philips Gloeilampenfabrieken. Deze aandelen waren aanvankelijk gemonteerd op berichten omtrent een verlenging der belangen-gemeenschap met de Deutsche gloeilampen-concerns, doch een bevestiging hiervan is uitgebleven. Daarentegen is wel bekend gemaakt, dat een aantal arbeiders ontslagen is en dat een nieuwe tranche van aandelen ondershands is geplaatst, hetgeen een heftige teleurstelling teweeg heeft gebracht, zich uitende in een verkoopdrang van de betrokken aandelen.

	31 Mei.	3 Juni	6 Juni	Rijzing of daling.
Amsterdamsche Bank	167	167 ¹ / ₄	167 ¹ / ₄	+ ¹ / ₄
Koloniale Bank	176 ³ / ₄	174	169	- 7 ³ / ₄
Ned. Handel-Mij. cert. v. aand.	174 ³ / ₄	174	173 ¹ / ₂	- 1 ¹ / ₄
Rotterd. Bankvereniging	116 ¹ / ₄	117	117	+ ³ / ₄
Amst. Superfosfaatfabriek	123	124	124	+ 1
Van Berkel's Patent	100	101	99 ³ / ₄	- 1 ¹ / ₄
Insulinde Oliefabriek	44 ¹ / ₂	44 ¹ / ₂	44	- ¹ / ₂
Jurgens' Ver. Fabr. pr. aand.	88	89 ¹ / ₂	89 ¹ / ₂	+ 1 ¹ / ₄
Hollandia Melkproducten	199	199	199	
Philips' Gloeilampenfabriek	325	280	270.	- 55
R. S. Stokvis & Zonen	578	578	578	
Vereenigde Blikfabrieken	91 ³ / ₄	96 ¹ / ₄	97 ¹ / ₂	+ 5 ³ / ₄
Compania Mercantil Argent.	138 ¹ / ₄	140 ¹ / ₄	140 ³ / ₄	+ 2 ¹ / ₄
Cultuur-Mij. d. Vorstenland	151 ¹ / ₄	146 ¹ / ₄	142 ¹ / ₄	- 9
Handelsver. Amsterdam	413 ¹ / ₂	402 ¹ / ₂	399	- 14 ¹ / ₂
Holl. Transatl. Handelver.	45	45	45	
Linde Teves & Stokvis	116	116	119	+ 3
Van Nierop & Co's Handel-Mij.	65 ¹ / ₂	65 ¹ / ₂	65	- ¹ / ₂
Tels & Co's Handel-Mij.	56	53	53	- 3
Gecons. Holl. Petroleum-Mij.	216 ¹ / ₂	219 ¹ / ₂	217 ¹ / ₂	+ 1
Kon. Petroleum-Mij.	500 ³ / ₄	512 ³ / ₄	511	+ 10 ¹ / ₄
Orion Petroleum-Mij.				
Afgest. Aand.	47	49	51 ¹ / ₄	+ 4 ¹ / ₄
Steaua Romana. Petroleum Mij. ... Afgest. Aand.	62 ³ / ₄	61	61	- 1 ³ / ₄
Amsterdam-Rubber-Mij.	96	93 ³ / ₄	93 ³ / ₄	- 2 ¹ / ₄
Nederl.-Rubber-Mij.	49 ¹ / ₂	46 ¹ / ₂	46 ¹ / ₂	- 3
Oost-Java-Rubber-Mij.	145 ¹ / ₂	154 ¹ / ₂	152	+ 6 ¹ / ₂
Deli-Batavia	389	393	395	+ 6
Deli-Maatschappij	445	447 ¹ / ₂	445 ¹ / ₂	+ ¹ / ₂
Medan-Tabak-Maatschappij	350	367	369	+ 19
Senembah-Maatschappij	640	647 ¹ / ₂	647	+ 7

De *scheepvaart-afdeeling* was zeer stil, doch waar affaires plaats vonden, moest dit meestal tegen reagerende koersen geschieden:

	31 Mei.	3 Juni	6 Juni	Rijzing of daling.
Holland-Amerika-Lijn	219	217	217	- 2
" " „gem.eig.	209	209	208	- 1
Holland-Gulf-Stoomv.-Mij.	102	102	102	
Hollandsche Stoomboort-Mij.	94	94	94	
Java-China-Japan-Lijn	142	140 ¹ / ₄	137	- 5
Kon. Hollandsche Lloyd	71 ¹ / ₄	70 ¹ / ₄	70 ¹ / ₄	- 1
Kon. Ned. Stoomv.-Mij.	120	120	120	
Koninkl.-Paketaart Mij.	128	126 ³ / ₄	127	- 1
Maatschappij Zeevaart	106	106	106	
Nederl. Scheepvaart-Unie	158 ¹ / ₄	155	156 ¹ / ₄	- 2
Nievelt' Goudriaan	232	225	217	- 15
Rotterdamsche Lloyd	154 ¹ / ₄	149 ³ / ₄	149 ³ / ₄	- 5
Stoomv.-Mij. „Hillegersberg"	106	106	106	
" " „Nederland"	176 ¹ / ₂	172 ¹ / ₂	172	- 4 ¹ / ₂
" " „Noordzee"	32 ¹ / ₂	38	38 ¹ / ₄	+ 6 ¹ / ₄
" " „Oostzee"	100	100	100	

De *Amerikaansche markt* bleef eveneens zonder veel belangstelling; ondanks den stijgenden dollarkoers, reagerden de meeste koersen vrij gevoelig:

	31-Mei.	3 Juni	6 Juni	Rijzing of daling.
American Car & Foundry	143 ¹ / ₂	141 ¹ / ₂	141 ¹ / ₂	- 2 ¹ / ₂
Anaconda Copper	93 ¹⁰ / ₁₆	92 ¹ / ₂	92 ¹ / ₁₆	- 1 ¹ / ₂
Un. States Steel Corp.	95 ¹ / ₄	93 ¹ / ₂	94 ¹ / ₂	- ³ / ₄
Atchison Topeka	92 ¹ / ₁₆	94 ¹ / ₂	94 ¹ / ₄	+ 2 ¹ / ₁₆
Southern Pacific	89	89	89	
Union Pacific	137	137	139	+ 2
Int. Merc. Marine orig. Com.	17	16 ¹ / ₂	16 ¹ / ₂	- ¹ / ₂
" " „prefs.	62 ¹ / ₈	60 ³ / ₈	60 ³ / ₈	- 1 ¹ / ₄

De *geldmarkt* was ruim; prolongatie ten slotte 2³/₄ pCt.

GOEDERENHANDEL.

GRANEN.

Ofschoon in verschillende streken van West-Europa regens gevallen zijn, zijn er toch ook verschillende plaatsen, waar totaal geen neerslag plaats vond. De klachten over droogte zijn dus nog niet verstomd, ofschoon zij toch, wat den graanoogst betreft, niet van ernstigen aard zijn. Vooral het zomergraan in Engeland schijnt er niet te best voor te staan. In Noord-Amerika werd minder van oogstschade vernomen. Wel hebben eenige oogstexperts schattingen gelanceerd, welke, zooals te verwachten was, een aanzienlijk laag cijfer aangeven voor de vermoedelijke opbrengst van wintertarwe. Daarentegen staat het zomergraan er prachtig voor, zoowel in de Vereenigde Staten als in Canada. Zooals de vooruitzichten op het oogenblik zijn, wordt er in Canada een zeer goede oogst verwacht. De uitzaai zou iets grooter zijn dan verleden jaar, en de stand is bijzonder goed. De raming van de opbrengst in de Vereenigde Staten is voor winter- en zomertarwe gezamenlijk nog belangrijk hooger dan verleden jaar om dezen tijd, doch het spreekt van zelf, dat nog veel gebeuren kan, dat eene aanzienlijke verbetering, zoowel als eene geheele mislukking, tot de mogelijkheden behooren. De cijfers over de opbrengst in Indië zijn niet rooskleurig, doch de berichten zoowel uit Australië als uit Argentinië, zijn zeer gunstig.

In de laatste maanden zijn het voornamelijk de consumptielanden geweest, die door voortdurend koopen een scherpe prijsstijging veroorzaakt hebben; bovendien hield Argentinië zich sterk terug, zoodat op het oogenblik nog slechts een klein gedeelte van den oogst verscheept is. Indien nu verder de Noord-Amerikaansche oogst zich goed blijft ontwikkelen, zal Argentinië wel wat vlugger moeten verschepen, wil het niet met het grootste gedeelte van haar oogst blijven zitten op het oogenblik, dat de Vereenigde Staten reeds volop van den nieuwen oogst exporteeren. Dat tijdstip is natuurlijk reeds niet zoo ver meer verwijderd. Over eenige weken vangt in het Zuiden van de Vereenigde Staten het oogsten reeds aan.

De stemming, die aanvankelijk nog zeer vast was, is later aanmerkelijk flauwer geworden, ofschoon de lagerè noteeringen uit Noord-Amerika voor een groot gedeelte gecompenseerd werden door de hoogere dollar-koersen. Vooral naar het Continent kwamen in de afgelopen week wederom veel zaken tot stand. De laatste dagen is evenwel de aandacht iets verflauwd. De wereldverschepingen waren wederom ruim, en waar de zichtbare voorraad in de Vereenigde Staten zoo klein is, verdient het overigens zeer normale verschijnsel van eene wekelijksche vermindering van dien voorraad wel de aandacht.

Ook maïs was vast gestemd, gedeeltelijk in overeenstemming met tarwe. Er kwamen vrij veel zaken tot stand, wat grootendeels het gevolg is van het feit, dat Europa wel wat lang terughield met koopen. Vooral in La Platamais was de markt levendig en zeer veel ladingen werden verhandeld tot stijgende prijzen. Ook hierbij speelt, wat Noord-Amerika betreft, de wisselkoers een aanzienlijke rol. De verschepingen van maïs van Argentinië waren nog zeer matig, doch hoogstwaarschijnlijk zullen die nu spoedig toenemen, aangezien de werkstaking te Buenos-Aires nu vrijwel opgeheven is. In Donaumais was de handel traag en beperkte zich hoofdzakelijk tot afgeladen partijen.

Gerst en haver waren vast gestemd in overeenstemming met de andere graansoorten. Ook deze week onderging lijnzaad een aanzienlijke prijsverhoging. De verschepingen zijn vooral naar Engeland toegenomen, naar het Continent zijn ze klein, terwijl ook Amerika wegens de ongunstige bepaling van het kort geleden aangenomen verhoogde tarief van invoerrechten slechts weinig lijnzaad betreft; toch toonde dit laatste land meer attentie, en indien, wat men verwacht, spoedig de invoerrechten op olie in overeenstemming zullen gebracht worden met die van lijnzaad, zal ongetwijfeld de Noord-Amerikaansche vraag zich wederom doen gelden. Over den uitzaai in Noord-Amerika is nog niet veel bekend. Voorloopige schattingen geven aan, dat die in de Vereenigde Staten slechts 50 pCt. van het vorige jaar zal bedragen, terwijl in Canada het verschil nog grooter zou zijn. Indien dit zoo mocht zijn, zal meer dan ooit de wereldvoorziening van lijnzaad afhangen van Argentinië, aangezien de berichten van Indië zeer pessimistisch zijn.

Granen in Nederland. Ook in de afgelopen week kochten Nederlandsche meelfabrikanten regelmatig tarwe, aangezien de vraag voor bloem voor spoedige levering blijft aanhouden; ook Duitschland bleef in de markt, ofschoon het zich op de hoogere prijzen tijdelijk terugtrok. De Nederlandsche markt toonde al heel weinig belangstelling voor maïs, en de vaste buitenlandsche markten

hadden hier weinig invloed. Het gevolg is, dat veel voor Nederland bestemde maïs naar Duitsland of elders verkocht is. De termijnmarkt, die aanvankelijk, vooral voor Juli, eene aanzienlijke stijging vertoonde, zakte later wederom in.

De prijzen voor gerst gingen in navolging van den hooger en vraagprijs, van Noord-Amerika, aanzienlijk hooger. Ook voor haver was tot hooge prijzen goede vraag.

Voor lijnzaad deed de vraag zich voornamelijk gelden voor spoedige levering, waarvoor het aanbod zeer gering was. Nadat groote partijen olie uit de markt waren genomen, deed zich voor spoedige levering schaarschte gevoelen ten gevolge waarvan de prijzen sterk stegen, aanzienlijk boven de pariteit van Engelsche olie. Verschillende zaken kwamen in lijnzaad tot stand, doch bij gebrek aan aanbod was de omzet beperkt.

Noteringen.

Data	Chicago			Buenos Ayres		
	Tarwe Juni	Mais Juli	Haver Juli	Tarwe Juli	Mais Juli	Lijnzaad Juli
4 Juni '21	131 $\frac{1}{2}$ ³⁾	64 $\frac{3}{8}$	39 $\frac{1}{8}$	17,95	8,05	17,40
28 Mei '21	169 $\frac{3}{4}$ ³⁾	63 $\frac{3}{8}$ ³⁾	39 $\frac{1}{8}$ ³⁾	17,20	7,60	16,40
4 Juni '20	226	174 $\frac{1}{8}$	94 $\frac{7}{8}$	21,50 ⁴⁾	10,35	27,45 ⁴⁾
4 Juni '19	226	170 $\frac{3}{8}$	68 $\frac{3}{8}$	11,45	5,60	28,70
4 Juni '18	220	133 $\frac{3}{4}$	67 $\frac{1}{8}$	12,30	5,10 ⁴⁾	23,85 ⁴⁾
20 Juli '14	82 ¹⁾	56 $\frac{3}{8}$ ¹⁾	36 $\frac{1}{8}$ ¹⁾	9,40 ²⁾	5,38 ²⁾	13,70 ²⁾

1) per Dec. 2) per Sept. 3) per Mei. 4) per Juni. 5) per Juli.

Locoprijzen te Rotterdam/Amsterdam.

Soorten	6 Juni 1921	30 Mei 1921	6 Juni 1920
Tarwe*	22,—	22,—	40,75
Rogge (No. 2 Western) 1)	21,50	21,25	32,—
Mais (La Plata)	252,—	238,—	388,—
Gerst (48 lb. malting) .. 2)	268,—	258,—	540,—
Haver (38 lb. white cl.) .. 1)	13,50	13,—	22,—
Lijnkoeken (Noord-Ameri- ka van La Plata-zaad)* 3)	142,—	142,—	222,50
Lijnzaad (La Plata).... 4)	410,—	375,—	825,—

1) p. 100 K.G. 2) p. 2000 K.G. 3) p. 1000 K.G. 4) per 1960 K.G. *) Hard/Red Winter Wheat nr. 2.

AANVOEREN in tons van 1000 K.G.

Artikelen.	Rotterdam			Amsterdam			Totaal	
	30 Mei/4 Juni 1921	Sedert 1 Jan. 1921	Overeenk. tijdoak 1920	30 Mei/4 Juni 1921	Sedert 1 Jan. 1921	Overeenk. tijdoak 1920	1921	1920
Tarwe	33.952	421.042	205.169	867	8.629	73.409	429.671	278.578
Rogge	2.957	56.621	4.250	—	—	135	56.621	4.385
Boekweit	—	3.500	2.500	—	500	—	4.000	2.500
Mais	10.874	368.246	127.684	—	32.717	22.359	400.963	150.043
Gerst	2.429	106.990	8.621	60	4.088	320	111.078	8.941
Haver	6.845	20.125	16.649	—	430	—	20.555	16.649
Lijnzaad	—	66.799	14.961	—	44.453	2.624	111.252	17.585
Lijnkoek	81	58.032	21.208	—	12.276	1.406	70.308	22.614
Tarwemeel ..	1.417	14.608	9.384	—	1.070	—	15.678	9.384
Andere meelsoorten	456	17.765	3.628	—	1.247	100	19.012	3.728

SUIKER.

De verschillende suikermarkten waren de afgelopen week flauw gestemd.

Amerika toonde steeds lagere noteringen en sloot de week op 4,63 voor Spot Centrifugals, terwijl voor Juli 2,96 c., September 3,— c., October 2,93 c. en November 2,85 c. genoteerd werd.

De nieuwe berekening der rechten is nu van kracht en bedraagt die 2 c. en voor Cubasuiker 1,6 c., per lb.

De laatste Cubastatistiek luidt:

	1921	1920	1919
Weekontvangst tot 28 Mei	90.000	76.110	98.465 tons
Tot. ontv. 1 Dec. '20-28 Mei	2.635.000	2.977.369	2.989.386 „
Werkende fabrieken	134	66	136
Weekexport tot 28 Mei ..	52.000	83.723	62.956 „
Tot. exp. 1 Jan.-28 Mei ..	1.312.000	2.285.326	1.796.412 „
Totale voorraad 28 Mei ..	1.345.000	661.762	1.192.732 „

De voorraad blijft dus zeer groot.

Op Java begint de wensch van houders om hunne reeds binnenkomende vroege leveringen op te ruimen dringender te worden en zal spoedig de tijd aanbreken, dat vroege suikers goedkoper verhandeld worden dan latere leveringen. Reeds nu is het verschil tusschen Juni en Juli levering vrijwel genivelleerd.

NOTEERINGEN.

Data	Amster- dam per lopende maand	Londen			New York 96 pCt. Centri- fugals
		Tates Cubes No. 1	White Java f.o.b. per Juli/Aug.	Amer. Gra- nulated c.t.f. Mei/Juni	
1 Juni '21	f —	Sh. 63/6	Sh. 22/-	Sh. 32/-	\$ cts. 4,89
25 Mei '21	„ —	63/6	21/6	32/-	5,02
1 Juni '20	„ —	116/-	116/-	—	20,56
1 Juni '19	„ —	64/9	34/9	—	7,28
11 Juli '14	„ 11 $\frac{1}{2}$ /32	—	—	—	3,26

KATOEN.

Marktbericht van de heeren Sir Jacob Behrens & Sons,
Manchester, d.d. 1 Juni 1921.

Prijzen van Amerikaansche katoen hebben de laatste

week slechts weinig gefluctueerd en het verschil tusschen de hoogste en laagste notering in Liverpool is slechts 38 punten. De stemming blijft weifelend, daar men voorloopig liever de berichten over den nieuwen aanplant afwacht. De gemiddelde schatting van de conditie per 1 Juni op de katoenbeurs te New York bedraagt 65,3, terwijl de vermindering van den aanplant op 30 pCt. geschat wordt, hetwelk zou wijzen op een oogst van 7 $\frac{1}{2}$ miljoen balen. Het Bureaubericht wordt morgen gepubliceerd. Door een brand in Alexandrië zijn 5600 balen Egyptische katoen verbrand, waardoor eenige dekkingsaankopen plaats hadden en de prijs in Liverpool 50 punten steeg, terwijl de politieke moeilijkheden in Alexandrië langzamerhand schijnen te verminderen.

De positie voor Amerikaansche garens is nog niet verbeterd. Prijzen zijn onveranderd, terwijl verkoopen nog klein blijven. Vele fabrieken zijn wegens gebrek aan steenkolen gesloten en hoewel de voorraden geregeld afnemen, blijft de vraag toch zeer onbelangrijk. Gedeeltelijk is dit het gevolg van het feit, dat ook vele weverijen ten gevolge van gebrek aan steenkolen moeten stopzetten. Wel zijn er vele fabrieken, die met olie stoken, doch dit brengt nog al verandering aan de ketels mede, waarmede steeds wat tijd heengaat. Indië en Egypte koopen nog bundelgarens, doch overigens gaat er nog weinig om. Bovendien heeft men moeilijkheden met de arbeiders, door de hangende loonkwesties en nemen ook daarom vele fabrikanten een afwachtende houding aan. Egyptische garens zijn vast in prijs, hoewel voor waste orders in den regel wel eenige reductie verkregen wordt.

De vraag naar manufacturen, waarover wij in ons vorig bericht schreven, duurt nog steeds door en prijzen zijn niet lager, doch over het algemeen gaat er nog niet veel om. Er blijkt echter wel uit, dat de vraag naar manufacturen op de overzeesche markten toeneemt en men verwacht, dat er wel meer zaken gedaan zullen worden, zoodra de industrie wat normaler wordt. Er hebben dagelijks onderhandelingen plaats tusschen werkgevers en werknemers in de katoenindustrie en men verwacht wel, dat de loonkwestie binnenkort geregeld zal worden.

25 Mei 1 Juni Oost. koersen. 25 Mei 1 Juni

Liverpoolnoteringen. T.T. op Indië 1/3 $\frac{2}{8}$ 1/3 $\frac{1}{8}$
F.G.F. Sakellaris 16,00 16,00 T.T. op Hongkong 2/5 $\frac{3}{4}$ 2/6
G.F. No. 1 Omra 4,25 4,40 T.T. op Shanghai. 3/3 $\frac{1}{4}$ 3/2 $\frac{1}{4}$

Noteering voor Loco-Katoen.
(Middling Uplands).

	6 Juni '21	27 Mei '21	23 Mei '21	7 Juni '20	6 Juni '19
New York voor Middling ..	12,60 c	13,15 c	12,50 c	40,— c	30,35 c
New Orleans voor Middling	11,25 c	11,75 c	11,63 c	41,— c	31,50 c
Liverpool voor Fy Middling	8,12 a ¹⁾	8,27 d	7,98 d	29,13 d	19,56 d

¹⁾ 3 Juni 1921.

Ontvangsten in- en uitvoeren van Amerikaansche havens.
(In duizendtallen balen).

	1 Aug. '20 tot 3 Juni '21	Overeenkomstige perioden	
		1919-1920	1918-1919
Ontvangsten Gulf-Havens..	4618	4113	3432
" Atlant. Havens	1463	2953	2205
Uitvoer naar Gr. Britannië	1523	2927	2032
" " 't Vasteland.	3047	3061	2317
" " Japan etc...			

	3 Juni '21	4 Juni '20	6 Juni '19
Amerik. havens.....	1616	1020	1349
Binnenland.....	1391	997	1202
New York	141	42	104
New Orleans	456	325	448
Liverpool	1610	1150	518

HUIDEN:

Bericht van de firma Grisar & Co.
Bij levendige vraag en beperkt aanbod van passende waar, zijn prijzen wederom verhoogd en komen belangrijke afdoeningen op de verhoogde prijzen tot stand, zoowel voor de kort- en halfharige huiden als voor de langharige S a l a d e r o s huiden.

Duitschland voornamelijk blijft voortdurend aan de markt. Hollandsche looiers, die de eerste verhoging niet vertrouwden, zijn van opinie veranderd en volgen thans zeer vrijmoedig. Holland kocht ruim 4000 Paraguay huiden in Liverpool.

Ook droge huiden, die 25/30 pCt. boven het laagste standpunt zijn, genieten veel belangstelling en deze week werden partijen Buenos Aires Americanos verhandeld.

2000 Droge Columbia's aangevoerd per S.S. „Westerdijk“, werden tot zeer vasten prijs door Duitschland opgenomen en allerwegen worden thans offerten in Bogotã's en Columbia's gevraagd. Volgende week worden wederom 1500/2000 stuks verwacht.

Inlandsche huiden waren te Amsterdam begin van de week flauwer, doch eind der week vaster.

De Duitse veilingen brachten alle hogere prijzen.

Kalfsvellen: Stationnair.

Amerika heeft zich door de verhoogde prijzen teruggetrokken.

Looistoffen: zeer vast.

Buenos Aires houdt Quebracho op £ 24/25 c.i.f Rotterdam/Hamburg.

Mimosa £ 8,5, zelfde condities.

Rotterdam, 4 Juni 1921.

METALEN.

Loco-Noteeringen te Londen:

Data	Ijzer Cleo. No. 3	Koper Standard	Tin	Leed	Zink
6 Juni 1921..	nom.	72.17/8	168.7/6	22.7/6	26.-/-
30 Mei 1921..	nom.	73.2/6	173.12/6	22.10/-	27.10/-
7 Juni 1920..	nom.	80.17/6	253.10/-	35.10/-	43.-/-
10 Juni 1919..	nom.	90.12/6	235.5/-	22.5/-	36.-/-
20 Juli 1914..	51/4	61.-/-	145.15/-	19.-/-	21.10/-

THEE.

(Opgave van den Makelaar J. van Eck.)

Bericht van den afloop Theeveiling op 19 Mei 1921.

Aanbod in veiling bestond uit:

Heden:

16955, 12/2, 20/4 kn. Java thee
1624 „ Sumatra thee
564 „ ex voorgaande veiling.

Totaal.. 19143, 12/2, 20/4 kn. thee.

27 Mei 1920:

9683, 60/4 kn. Java thee
1497 „ Sumatra thee

Totaal 11180, 60/4 kn. thee

Aanbod 1 Januari j.l. tot heden: idem 1920 idem 1919

7 veilingen 5 veilingen 5 veilingen

Java thee 125248 kn. 81961 kn. 48774 kn.

Sumatra thee 5008 „ 7232 „ 5 „

Totaal..... 130256 kn. 89193 kn. 48779 kn.

De veiling had een zeer kalm, zelfs traag verloop, de biedingen werden zeer langzaam uitgebracht.

Prima blad weder iets hooger, goede midden-kwaliteiten prijshoudend, ordinair iets lager dan in voorgaande veiling. Voor gebroken was minder vraag en voor enkele zeer mooie Gebroken Oranje Pecco's waren de vorige prijzen niet te bedingen; midden-kwaliteiten vrijwel onveranderd; ordinair stoffig gruis iets lager. Gebroken thee, fannings en dust zonder vraag.

Op Donderdag 9 Juni e.k. komen weder 18000 a 19000 kn. thee in veiling.

Amsterdam, 19 Mei 1921.

JAVA THEE.

(Opgave Pakhuismeesteren van de Thee.)

(Herleid tot 1/1 Kisten.)

Voorraad 30 April 1921 247.003

Sedert, aangevoerd 20.214

267.217

Sedert afgeleverd..... 23.917

Voorraad heden 243.300

Waarvan in de eerste hand 157.428

Amsterdam, 31 Mei 1921.

KOFFIE.

(Mededeeling van de Makelaars G. Duuring & Zoon, Kolff & Witkamp en Leonard Jacobson & Zonen).

Noteeringen en voorraden.

Data	Rio		Santos		Wisselkoers
	Voorraad	Prijs No. 7	Voorraad	Prijs No. 4	
4 Juni 1921	807.000	10.900	2.965.000	12.100	8 3/8
28 Mei 1921	771.000	9.675	2.942.000	11.500	8 1/2
21 „ 1921	714.000	9.250	2.927.000	11.100	8 1/2 1/2
4 Juni 1920	323.000	10.300	1.880.000	1)	15 1/2

Ontvangsten.

Data	Rio		Santos	
	Afgelopen week	Sedert 1 Juli	Afgelopen week	Sedert 1 Juli
4 Juni 1921....	93.000	2.975.000	163.000	9.900.000
4 Juni 1920....	47.000	2.359.000	38.000	3.956.000

¹⁾ Nominaal 15.000 tot 14.000.

KAPOK.

(Opgave van de Makelaars Gebrs. van der Vies, Amsterdam.)

Kapokstatistiek op 31 Mei 1921.

Importeurs:	Voorr. 1 Jan. 1921	Aanv. tot 31 Mei	Verk. tot 31 Mei	Voorr. op 31 Mei
H. G. Th. Crone.....	507	2802	3309	—
Edgar & Co.	—	1027	1027	—
Van Eeghen & Co.	334	10115	9769	680
Hand. Venn. Maintz & Co.	—	3148	3148	—
Hoving & Beer.....	200	562	762	—
Internationale Prod. Cie.	1058	—	458	600
Landb. Mij. „Geboegan“..	—	226	120	106
Mendes De Jong & Co... ..	—	636	636	—
Mirandolle Voûte & Co... ..	2253	10390	11160	1483
Ned. Mij. v. Overzeehandel	500	1182	1682	—
S. L. van Nierop & Co.	933	3627	3506	1054
W. Tengbergen & Co.....	—	400	400	—
Voûte & Co.....	—	1200	1200	—
Weise & Co.....	270	4486	4730	26
Order.....	—	240	240	—
	6055	40041	42147	3949

RUBBER.

GEDURENDE DE afgeloopen week was de markt wederom zeer flauw. De prijzen voor crêpe ondergingen bijna geen verandering, terwijl die voor sheets nog verder terugliepen.

De noteeringen zijn: einde voorafgaande week:
 Prima Crêpe loco 42 1/2 c. 42 1/2 c.
 " " Juli/Sept. 44 1/2 " 42 1/2 "
 " " Oct./Dec. 48 1/2 " 49 "
 Smoked Sheets loco 38 1/2 " 42 1/2 "
 " " Juli/Sept. 40 1/2 " 44 "
 " " Oct./Dec. 44 1/2 " 47 "
 6 Juni 1921.

COPRA.

De markt was deze week kalm gestemd. De prijzen brokelden over het algemeen langzaam af. Consumenten toonden over 't algemeen minder belangstelling.

De noteeringen zijn:
 Java f.m.s. stoomend f 32,75
 " " April/Juni " 32,50
 " " Mei/Juli " 32,25
 " " Juni/Augustus " 32,—
 alles naar Holland/Hamburg.
 Holland alleen f 0,25 lager.
 6 Juni 1921.

VERKEERSWEZEN.

SCHEEPVAART.

Veertiendaagsch overzicht.

Deze week kunnen wij met ons rapport over de vrachtenmarkt zeer kort zijn, daar er eigenlijk in de algemeene situatie niets veranderd is en de vrachten overal op hetzelfde niveau zijn blijven staan.

GRAAN.

Data	Petrograd Londen/R'dam	Odesa Rotterdam	All. Kust Ver. Staten		San Lorenzo	
			Rotterdam	Bristol Kanaal	Rotterdam	Engeland
30 M./4 Juni 1921	—	—	6/3	6/3	54/6	54/6
23/28 Mei 1921	—	—	6/6	6/6	55/-	55/-
31 M./5 Juni 1920	—	—	—	10/6 ¹⁾	—	112/6 ¹⁾
2/7 Juni 1919	—	—	—	8/6 ¹⁾	265/-	240/- ³⁾
Juli 1914	11 d.	7/3	1/11 1/4	1/11 1/4	12/-	12/-

KOLEN.

Data	Cardiff				Oostk. Engeland	
	Bordeaux	Genua	Port Said	La Plata Rivier	Rotterdam	Gothenburg
30 M./4 Juni '21	—	17/6	—	—	—	—
23/28 Mei '21	—	—	—	—	—	—
31 M./5 Juni '20	37/6	—	72/6	—	f 12,-	Kr. 50
2/7 Juni '19	54/6 ¹⁾	47/6	47/6	52/-	f 10,-	Kr. 45
Juli 1914	fr. 7,-	7/-	7/3	14/6	3/2	4/-

¹⁾ Voor Britsche schepen. ²⁾ Vrij. ³⁾ Voor neutrale schepen onder geallieerd timecharter.

DIVERSEN.

Data	Bombay West Europa (d. w.)	Birma West Europa (rûst)	Vladivostok West Europa	Chili West Europa (salpeter)
30 Mei/4 Juni 1921....	22/6	35/-	—	35/-
23/28 Mei 1921....	22/6	35/-	—	35/-
31 Mei/5 Juni 1920....	105/-	135/-	—	—
2/7 Juni 1919....	90/- ¹⁾	200/-	—	—
Juli 1914....	14/6	16/3	25/-	22/3

RIJNVAART.

Week van 30 Mei tot 6 Juni 1921.

In de afgeloopen week was meer dan voldoende scheepsruimte voorhanden. De vrachten bewogen zich door den geringen aanvoer op een zeer laag peil. Voor erts naar de Ruhrhavens werd aangenomen tegen 40 cents per last bij 1/4 lostijd en 50 cents per last bij 1/2 lostijd, terwijl het sleeploon van Rotterdam naar de Ruhrhavens gemiddeld met het 40 cents tarief werd genoteerd. Schepen in daghuur werden zeer weinig aangenomen; deze bedroeg 2 tot 2 1/2 cents per ton.

Door de weinige verladingsen in de laatste weken was ook in Ruhrort veel scheepsruimte voorhanden en werd b.v. exportvracht genoteerd met 30 cents per ton met vrij sleepen naar Rotterdam.

Ook naar den Bovenrijn was weinig vraag naar scheepsruimte. De vracht werd genoteerd met Mk. 8,— per ton. Het sleeploon bewoog zich tusschen Mk. 23,— en Mk. 28,— per ton Ruhrort/Mannheim.

Door het wassende water is de vaart van Mannheim naar Straatsburg voor het eerst sedert vele maanden weder geopend; het vervoer was echter uit den aard der zaak van weinig beteekenis.

Het water was langzaam wassende; Cauber Pegel wees einde der week Mtr. 1,82 aan.

INKLARINGEN.

DELFIJL.

Landen van herkomst	Mei 1921		Mei 1920	
	Aantal schepen	N. R. T.	Aantal schepen	N. R. T.
Binnenl. havens.	2	311	2	699
Groot-Brittanië.	1	163	1	251
Duitschland....	13	2.676	40	3.438
Zweden.....	4	263	26	5.802
Rusland-Oostz.h.	—	—	1	168
Finland.....	2	430	4	315
Vereen. Staten..	1	2.442	—	—
Totaal....	23	6.285	74	10.673
Nationaliteit.				
Nederlandsche..	6	634	19	2.669
Duitsche.....	15	2.654	53	7.734
Fransche.....	1	2.442	—	—
Zweedsche.....	1	555	1	101
Deensche.....	—	—	1	169
Totaal....	23	6.285	74	10.673

(A. van Dijk.)

ADVERTENTIËN

HYPOTHEEK BANK
 VOOR NEDERLAND.
 Keizersgracht. 482. R'dam.

6%

PANDBRIEVEN
 tegen 100%

Verplichte jaarlijksche uitlooting vier pct.

NEDERLANDSCHE BANKINSTELLING

voor waarden belast met vruchtgebruik en periodieke uitkeeringen, gevestigd te 's-Gravenhage.

Eene circulaire betreffende inkoop van 4 1/2 % en 5 % Pandbrieven is verkrijgbaar:

ten kantore der Bank te 's-Gravenhage,
 bij H.H. KERKHOVEN & Co. te Amsterdam
 en bij MARX & Co's Bank te Rotterdam.

De Directie:

Mr. H. R. VAN MAASDIJK.
 Mr. H. VAN BLOMMESTEIN.